

1845-107

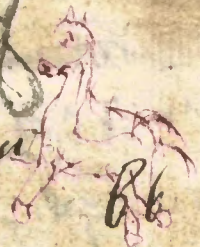
Гоюгогу купъ вланъ
 вориевъ ако ел
 зорюи кмигарама
 кеу удратъ 1564 шата
 амъ калъ келъ оларъ
 га калъ келъ оларъ

Handwritten scribbles at the top right corner.

Handwritten text, possibly "Horn" and "Drechs".

Handwritten text, possibly "König" and "Lopu".

Handwritten text, possibly "Lopu" and "Lopu".

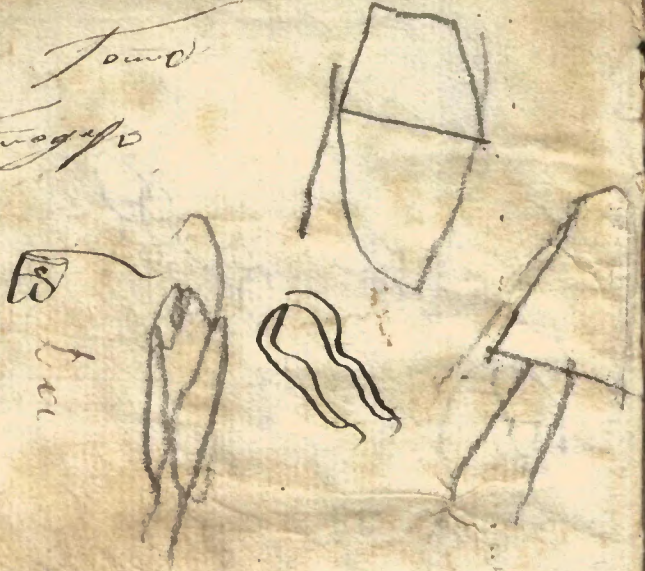

Handwritten text, possibly "ou" and "SE".

Handwritten text, possibly "Lopu" and "Lopu".

Handwritten text at the bottom of the page, possibly "Lopu" and "Lopu".

Тол Толд
Толдого

~~Толдого~~ Толдого
оринь 5.20 мекер

Солъ праци 2
Пирокъ 1.30 30 20
Чандаровъ набе и мекер
Пирокъ 2.30

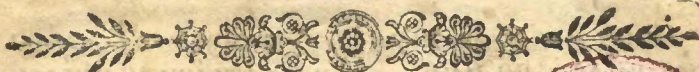
Дрво от подледъ
То наванго мекеръ 2.30
Назанемъ 4
орданъ 50 мекеръ 1

№ 11154

В 91036

1845/107

ПРОВЕРКА
2004

РАЗГОВОРИ.

Разговоръ 1.

Доваръ ви день Господине, прѣчелою мой, побратиме мой.

Далъ ти Богъ докро, любезный мой прѣчелою.

Живо здараво?

Слава Богъ, добре сме.

Какво е вашъ отецъ, вашъ братъ добре ли е?

Майка ви, сестра ви, и стопаница ти добре ли са вси?

Какво е вашъ вѣнчо (вашъ стрика), и сички ваши сродници какво се намѣрватъ?

Вашъ братанецъ Гос. Петръ рѣже намѣрдва сега?

Отиде на Цари-градъ. Коко време има отъ каквото е отишелъ тамъ?

Диалогос 1.

Кали имѣра сас Күрїе, Фїле ми, агапитѣ ми.

Кали ед имѣра, агапитѣ ми ке перїпѣдите Фїле.

Пвс ехѣте;

Докса тѣ Ѡеѡ, калл.

Пвс ехн о патїр сас, о аделфос сас калл ине;

И мїтир сас, и аделфї сас, ке и сѣзугос ед калл ине оли;

Пвс ине о юїос сас, ке оли и алли сунгенїс сас, пвс еврїсконде;

О екс аделфос сас Күр Петрос пѣ еврїскїте тѡра;

Впїген ис тнн нолїн.

Посон кердн ехн афотѣ анехѡрїсе дїкї;

Уничтожительно писменно за изгубенно
Обязательство.

Понеже Госп. П. Г. беше ми длъженъ съсъ Обязательство, писанно отъ 20-й Іюліа 1843, грош. тръхъладъ, кои земахъ днесъ сички и до едно дукато, и понеже това реченно Обязательство препадна, извѣстывамъ съ това мое присѣтствующе, че ако сенекога намери, Остава непотребно и безъ никаква сила; за това и давамъ на длъжника ми тоа мой подпись.

Во Узвнцово на 23-й Септемвриа 1845.

К. Г. Спасовъ.

Писмо, съ кое содръжавашъ издаана
Записка.

Днесъ ви тръгнахме Поліца да платитена повелѣніе Госп. П. І. и содръж. 10,000 грош. послѣ отъ 11 дена, като ви а предпоставатъ. Молиме во уреченное время да ги платите, и да ги запишете на наша должностъ.

Друго.

Споредъ повелѣніе и счетъ Госп. Х. Вел. П. Ръшчѣкаіеца издадохъ на 10-й сегш мѣсаца въ тѣгостъ ваша Записка за грошове 8,000 кои да платите послѣ по 21 день на тамошно повелѣніе Госп. К. Г. За то сенадамъ да а прѣимате, и да запишете това реченное число въ должностъ реченнагш прѣателя кой ви и особно писѣва.

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Простото и первоначалното оучение на дѣцата, което е полезно на вѣрата, това е: да ги побѣаваме до гдѣто са малки за онова, което е со всѣмъ особено и неприлично на тѣлото ѣмъ, и много погорно ѡ него, и което слѣдъ смъртъта на тѣлото ѣмъ, ще да живѣе вѣчно.

Тѣа е една ѡ първите истины на вѣрата ни, която дѣтето лесно може да раздѣе, и която възставава и възбѣава въ него поглубоко и попостоанно чѣствовање на изрѣднѣтъ тѣа предмѣтъ.

Дѣтето начина да раздѣева онѣа предмѣты, които му се слѣаваатъ предъ чѣства-та, затова лесно е намъ да го наѣчиме, и може лесно да му се вкове въ оумѣтъ да издѣрѣва и да различава много ѡ по чѣстныте си свои свойства.

Може да познае, зашо нѣкои ѡ тѣа неговыте свойства прилично са на онѣа вещественны предмѣты, които са около него.

Онѣо познава неговыте си понѣгѣа, чѣствованѣа, и оумественны состоанѣа. Чѣдно е воистина, какъ таково малко дѣте може да постигне да разпознава и да разбѣава

тѣа работы. Оно тогѣва начинае ^{АЛЕКСАНДРЪ} радѣва, когѣто говори, че ѣ гладно, или жѣдно, че се радѣва или скорби: когѣто говори, че познава, че мысли, че вѣрѣва, че помни, или заборава, и секоги когѣто раздѣва, че го наричатъ добро или зло дѣте.

Не ѣ много трѣбно да научиме дѣтего да раздѣва, че вѣрѣственныте предмѣти не можатъ нито да мыслатъ нито да дѣйствуватъ со съ свободна вола: а оно може да прави сичко. За това воистина има нѣщо во себе си, коѣто другите существа нематъ. **Шѣ ѣ това нѣщо; Да ли ѣ прилично на тѣлото; или мѣ никакъ не приличе;**

Тѣлото мѣ има еднакви свойства, съ вѣрѣственныте она тѣла, които се нахождатъ около него. Тѣлото мѣ ѣ вещество: а онава нѣщо, коѣто мысли во него, то не ѣ вещество. За това можеме да речеме на зараво, зашо оно ѣ со вѣмъ различно ѡ тѣлото. Ние го наричеме невѣрѣственно, даваме мѣ различно име, ако и да не знаеме нишо за неговото существо. Ние казѣваме на дѣтего, че има душа, и съ това нишо друго не раздѣваме, освѣнь че има нѣщо во себе си; коѣто мысли; и чѣвствѣва, и различава доброго ѡ злого, праведното ѡ неправедното, и зашо со вѣмъ ѣ различно и особенно ѡ него Рѣкохме, че тѣлото мѣ ѣ смертно сирѣчь, какъ ще да оумре, и ще да го положатъ во грѣкъ, и ще да стане на прахъ. И душага мѣ не ще да оумре никоги: зашо то ѣ безсмертна.

И така начинѡва вѣче дѣтѣто да испѣтѡва по прилѣжнѡ. Гдѣ ще да ѡде дѡшата мѡ, като оумре тѣлѡто мѡ; Кѡй ще да се грижи за нѣа; Какъ ще да дѣйствѡва, и какъ ще да чѡвѣствѡва;

Ѥ тѣка се приѡготовлѡва за дрѡго оучѣнѣе, сѡрѣчь, чѣ сѡществѡва ѣднѡ голѣмо сѡщество, невѣщѣствеино, прилѣчно на неговѡто, но безкрайнѡ поголѣмо. И чѣ товѡ сѡщество ѣ направилѡ дѡшата мѡ и тѣлѡто, и чѣ мѡ ѣ Господь Всенленъ, и чѣ ще да заплатѣ, или ще да накаже слѣдъ смѣртъта сѣкого, спорѣдъ добрѣте или лѡшъте рѡботы, който ѣ правилъ на тѡа свѣтъ.

И товѡ ѣ основанѣе то ѡ коѣто възлѣзѡва малѡ по малѡ, и достѣга до познанѣето на ѣстината, коѡто ѣ Бѡгъ ѡкрѡлѡ на чѣловѣка и сѣ надѣава ѣстината, коѡто товѡ ѡкрѡненѣе содерѡава.

Мѡже дѣтѣто да попитѡ да ли ѣматъ и живѡтнѡ те дѡшѡ. Я нѣе нѣка да мѡ ѡвѣщѡаеме така. Вѣжда се, чѣ и живѡтнѡ те ѣматъ нѣщо въ сѣбе си, коѣто мѡсли, и прилѣче малкѡ нѣщо на разсѡдителната чѣловѣческа сила, но чѡ ѣ безкрайнѡ подѡльно ѡ нѣа. и не мѡже да различѣ добрѡто ѡ злѡто: и нищо не знаѣме за неѡ, да ли ще да сѡществѡва слѣдъ смѣртъта.

"Има двѣ голѣмы причинѡ. за който трѣба дѣтѣто до гдѣ ѣ ѡще малкѡ, да сѣ рѡководствѡва и подѣава, за да ѣздѡрѡва и разсѡждава понѡтѣлата си, состоанѣето, и оумственнѡте си дѣйствѣа.

И първо съсъ таково ѿбъкновеніе, прише-
щава се дѣтѣто съсъ своатъ си дѣхъ. Оно
прѣима помного сила да размышлява, со-
вѣстѣта мѣ се ѿбѣчава, и начинна да испы-
тѣва себе си. Малкѣто тѣмъ фѣлософъ начинна
да се воспалѣва за да мысли за оумственны
нѣкое сѣщество. Като мысли оумственны
предмѣты, ако и да не ѣ тоще способно, за
да ги постигне, обаче состоаніе, въ което ѣ
начиналъ да мѣ се разширава оумо, и да се
ѿбразѣватъ способности те мѣ, доболно ѣ
и способно да разсѣждава за секо вещество.
Тѣмъ познаніямъ помагатъ за да ѿбразѣва
мысльта си, да мысли за вѣчнншатъонн
оумъ, колкото мѣ позволи дѣтѣнскѣ въз-
растѣ.

Никоги да не забороваме, че началны те
мысли заради окциатъ нашъ Отеця, кой-
то ѣ создалъ невещественното наше сѣще-
ство, трѣба да произхождатъ ѿ оныхъ мысли,
ѿ които познаваме за чѣкствованіята си,
за состоаніето, и за дѣйствиата на нашето
невещественно сѣщество, сирѣчь, на дѣшата.
Безъ тѣмъ началны те оученія, никогда не
ще можеме да раздѣмѣме ѿкровеніето за Бога.

И дробгата причина, за която трѣба дѣтѣ-
то раннѣ до гдѣ ѣ малко, и спорѣдъ силата
на раздѣматъ мѣ, да се придготовлява да
стане дѣховннн фѣлософъ, тѣмъ ѣ: оно и-
накъ не може да получи разсѣдантелно по-
знаніе, заради шѣ значатъ оніа именѣ и
ѿснованія на оумственны те сѣщества, ако

НЕ Е ИСПЫТАЛЪ СОСТОЯНИЕТО И ДѢЙСТВИЕТО НА
ОУМАТЪ СИ, КОГАТО ЧВСТВУВА, КОГАТО ПОМНИ,
И КОГАТО ЗАБОРАВА. Но АКО ДѢТЕТО НЕ Е
ПРАВИЛО ТОВА РАЗСЪЖДЕНИЕ. КАКЪ МОЖЕ ДА РА-
ЗУМѢЕ ЗНАЧЕНИЕТО НА ТІА ОСНОВАНИЯ;

ОПИСАТЕЛЬНО СОСЪ ТАА КНИЖКА ПОТРУДИЛЪ
СЕ Е ДА ПРИВЕДЕ ВЪ ДѢЙСТВИЕ ТОВА, КОЕТО ПО-
ГОРЕ РЕКОХМЕ. ТОЙ ПРЕДАВА ТАА КНИЖКА НА
РЪЦЕТЕ НА МАЙКИ ТЕ, И НА ОНІА, КОИТО И-
СКАТЪ ДА ОУЧАТЪ ДѢЦАТА НАЧАЛНОТО ОУЧЕНИЕ
НА ВѢРАТА.

ТОЙ РАЗДѢЛАВА КНИЖКАТА СИ НА МАЛКИ
ЧАСТИ, НА ВРЕМЕННЫ РАЗСТОАНИЯ, ПРИЛИЧНО НА
МАЛКИ ТЕ ДѢЦА, КОИТО ГОЩЕ НЕ ОУМѢАТЪ ДА
ЧИТАТЪ СВОБОДНУ. И НА ПОГОЛЕМЫ ТЕ ДѢЦА
МОЖЕ ДА СЛЪЖИ КНИГА ТА НЕ ТОКМУ ЗА ПРО-
СТО ПРОЧИТАНИЕ, НО ТРЕБА И ДА СЕ ИСПЫТЪ-
ВАТЪ, ЗА ДА ЗНААТЪ И ДА РАЗУМѢВАТЪ ТОВА,
ЩОТО СЕ ВЪ НЕА СОДЕРЖАВА.

Но АКО СЕ СЛЪЧАТЪ ВОПРОСИ, ЗАТРУДНЕНИЯ,
ИЛИ СЪМНЕНИЯ Ш КАМТО ДѢЦАТА, НЕ ТРЕБА НА
ТОВА ДА ИМАМЕ ГОЛЕМО ВНИМАНИЕ. КОИТО
ИСКАТЪ ДА НАУЧАТЪ ДѢЦАТА СИ ДОВРѢ, ТРЕБА
ПОНАПРЕДЪ ОНИ СЪМИ ДА СЕ НАУЧАТЪ Ш ИСТЫ
ТЕ ДѢЦА МНОГО НѢЩО. ПРОСТАТА ИСТИНА, ЧЕ
ДѢТЕТО ИМА ДУША НЕПРИЛИЧНА НА ТѢЛО-
ТО, КОАТО ЩЕ ДА ЖИВѢЕ ВѢЧНУ, СИЧКО Е
ОНО КОЕТО СЕ ТРЪДИМЕ ДА ИЗАСНИМЕ ВЪ ТАА
КНИЖКА. АКО Е ОПИСАТЕЛЬНО ОУЛУЧИЛЪ ТОВА, НЕ
Е НЕЖДАНО ДА ГО ПЪТАМЕ, ЗАЩО А НЕ Е ПРО-
ДАЖИЛЪ ПОМНОГУ. ЗАЩОТО ЗНАЕ, ЧЕ ПЕРВО-
ТО ОУЧЕНИЕ НА ДѢЦАТА Е МНОГУ ТРЪДАНО. ПО-

слѣ и дѣцѣта не могатъ да раздѣмѣтѣ си-
 ко ѿ веднощѣ. Затока оучи дѣтѣто на
 истината, която се съдържа въ тѣя книж-
 ка, и ѿвѣщавай на вопросы те мѣ сораз-
 мѣриш на раздѣмѣтѣ мѣ. Помѣгай мѣ въ
 изясненіето на размышленіа та и на испы-
 таніата мѣ; да вкоренѣвашъ въ памѣтьта
 мѣ, и да впечатлѣвашъ въ сердцѣто мѣ пра-
 вото. Оувѣри го, чѣ не ѣ самъ животно,
 но чѣ има и много повисоки чѣствованіа,
 чѣ ѣ дѣховно, нравственно, и ѿпредѣлено за
 вѣчнѣмѣтѣ животѣ. И катѣ го побѣлавашъ,
 така щѣ да положишъ първото ѿснованіе на
 оученіето, заради чѣ съществува Бѣгъ, ко-
 мѣто ѣ подъ властѣта вѣчното ѿпредѣле-
 ніе на челоуѣка, и заради чѣ има и Бого-
 дѣховенно писаніе, ѣ коѣто дѣтѣто мѣже
 да се научи щѣ трѣба да знаѣ заради волатѣ
 Бѣжиа, и заради свои те си принадлежности,
 и заради благополѣчїе то си.

ПСИХОЛОГИЯ

или

ДУШЕСЛОВИЕ.

РАЗГОВОРЪ Я.

ИВАНЧО БѢШЕ ПЕТГОДИШНО ДѢТЕ СИРѢЧЕ, ЗАЩО ДО ГДѢТО БѢШЕ ТѢЩЕ МАЛКО, ОУМРЕ БАЩА МЪ, А МАЙКА МЪ Г. Анна, катѣ ѡстана вдовѣца, ѡхранюваше го твърдѣ добрѣ. Тѣла дократѣ майка освѣнь товѣ момчѣ, имаше тѢЩЕ ЕДНО ТРИГОДИШНО МОМИЧЕНЦЕ, И ЖИВѢШЕ НА ЕДНО СЕЛО ВЪ ЕДНА МАЛКА И ТВЪРДѣ ХЪБАВА КЪЩА, БЛИЗЪ ПРИ ЦѢРКВАТА, И ПРИ ОУЧИЛИЩЕ ТО.

Иванчо и Вѣнка не хѡдеха тѢЩЕ да се оучатъ, защото майка имъ дѣмаше да порастатъ, чѣ тогѣва да хѡдатъ. Но она имаше обѣщай, да ги оучи оу дома си: и катѣ ча долюбѣва майка, обѣчеше многѡ и дѣтѣ си чада.

Вадъ Аннината кѣща имаше ЕДНА ТВЪРДѣ ХЪБАВА ГРАДИНА, ВЪ КОАТО СЕ РАСХЪЖДАШЕ ЕДИНЪ ДѢНЬ СЪ ИВАНЧА. Той накра хѣбавы цѣтѣтѣ, за да ги даде на сестратѣ си, коато бѣше останала въ кѣща, и катѣ ги направи на кѣтка, ѡбви ги съ ЕДИНЪ КОНЕЦЪ КОЙТО ИМАШЕ ВЪ ПАЗВАТА СИ. И катѣ се расхѡждаха много време, дойдѡха предѣ да зѣйде сѣлнцето, и сѣднѡха на дѣбѣла сѣнка

подъ едно кичесто дърво. Тамъ вѣеше чистъ
и хладенъ вѣтръ, и тѣа мирисваха мири-
зливъ те цвѣта, гдѣто бѣха около ѣмъ, и
слѣшаха като пѣаха птички те, и Фжркаха
ѡ каснъ на клонъ. На секаде бѣше тиѡо,
мирно, и хубаво.

Иванчо като развмно дѣтѣ сѣдѣше ми-
ренъ, и се радваше много. И майка мѣ Г.
Янна бѣше много благодарна, и се радваше,
като глѣдаше докрината на синъси. Зато-
ва оулови го за ржката, ча го цѣлвна, и
намысли да се поразговори малко съ него,
за да го понабчи на нѣкои полѣзны работы.

Майка мѣ. Видишъ ли, Иванчо, онрва ху-
бавото, вълчестото, и бѣло камиче: донеси
ми го.

Иванчо. На го: стрѣвасе чѣ ѣ захаръ, лесно
се изажва нѣкой да го изаде.

М. Нѣ чадо мое, то се не пѣде. защото ѣ
ѣгко, и ако се бѣше ѡпыталъ да го иза-
дѣшъ, то щѣше да ти сѣпи зжвѣте.

И. Какъ го выкатъ, мамо;

М. То се нарича камиче: азъ ще да те по-
набчимъ за него. Попытай го нѣщо, та
виждь, може ли да ти ѡговори;

И. Нѣ, то не може да хоратѣва.

М. Ако бѣше поискалъ да го набчишъ,
можеме ли да се набчи нѣщо;

И. Нѣ, нѣ, то не може да се набчи нищо.

М. Поглѣдни червѣншатъ ѡнъи трандѣ-
филъ въ китката, гдѣто го держишъ зо влен-

ка, той никакъ не приличе на камиче то. Той има зелены листа, и цвѣтїе то му ѣ червѣно, и миризливо, за това ѣ трандафило такъвъ хубавъ. До гдѣ тоще, не бѣше ѡкренатъ ѡ кренатъ, живѣше и растѣше, и тоще до два дни може да поживѣе, ако го натопи Влѣнка въ чаша та. Трандафило ѣ по любовѣтно нѣщо ѡ камикатъ, защото трандафило живѣе, а камико не може. Попытай трандафилатъ та виждь може ли да ти ѡговори;

И. Не трѣбва да му хоратѣвамъ, защото трандафило не може нито да хоратѣва, нито да слѣша.

М. Може ли да се научи трандафило нѣщо;

И. Нѣ нито камико може да се научи.

М. Видѣшъ ли кой ми даде тоа часовникъ;

И. Казала си ми, че ти го ѣ далъ ваща ми.

Какво хубаво часовниче! молимъ ти се, мамо ѡвори го да видимъ що има внѣтре.

(Г. "Анна ѡвара часовникатъ.)

М. Виждь, Иванчо, колко малки тржкала се вжратъ непрестанно.

И. Видимъ ги мамо. "Ахъ, да имахъ и азъ таково часовниче, да ми показва часъте! Помнишъ ли кога си го ѡборила вчѣра на Влѣнка, а она го мислеше че ѣ живо нѣщо.

М. Войстина. сесира ти ѣ тоще малка, и не знае, но ти знаешъ, че часовнико не ѣ живъ, ако и да се вжрти самъ ѡ себе си: но и това ѣ невозможно, каквото нито

Трандафило, нито камико може самъ ѿ себѣ да се вдига и да се слага. Часовнико трѣба да се навѣва согъ ключъ, и има внѣтре затагалчица, която ѿбръща колелцата.

И. Часовнико ѣ मामо по чѣдно и по любопытно нѣщо ѿ камичево и ѿ трандафилатъ.

М. Докрѣ. Испытай сега та вижда може ли да ти похоратѣва часовнико, или можешъ ли да го научишъ нѣщо;

И. Той не може да хоратѣва, нито азъ можемъ да го научимъ нѣщо, така ѣ невозможно да научимъ и камикатъ и трандафилатъ.

М. Защо не може часовнико да хоратѣва, или да се научи нѣщо;

И. Я! сега се сѣтихъ защо не може да хоратѣва, или да се научи нѣщо.

М. Кога ѣ причината;

И. Защото нема оуста да хоратѣва, и оуши да слыша.

М. Нема ли дръга причина;

И. Не знамъ: ако има дръга нѣкол причина, молимъ ти се, кажи ми ѱ.

М. Начна, чадо, да мржкнѣва, нека да си влѣземе внѣтре, и послѣ кати вечераме, хоратѣва щеме повече затова.

(Влѣзоха си внѣтре, и Иванчо даде на сестра си цвѣтѣето, което бѣше набралъ за нея. Влѣнка цѣлѣна брата си, и го благодарѣ, и натопѣ цвѣтѣето въ една чаша).

РАЗГОВОРЪ В.

Послѣ вечерата Г. "Анна рече на Влѣнка да си поиграе малкѣ. И она почина да шие, и сѣдна близѣ до трапѣзата. Иванчо и той сѣдна близѣ до нея, и желаше да чѣе тоѣе нѣщо за камичето, за траидафилатъ и за часовникатъ. Той беше скрѣлъ камичето въ пазвата си, и тогива го извади та го тѣрна ѿгоре на трапѣзата. И Г. "Анна извади часовникатъ си, та го ѿстави ѿгоре, за да глѣда кога ще да дойде време да си легнатъ. Иванчо съ голѣмо нетерпѣнїе начина да пѣта така:

И. Мамо! катò се разговарахмѣ въ градината за камиче то, и за часовникатъ, тѣ ми се ѡбѣща да мѣ понабчишъ тоѣе нѣщо слѣдъ вечерата. Кажй ми, молимъ ти се, защò не можатъ да хоратѣватъ, или да се надчатъ; ѡзъ мѣслехъ, защòто нѣматъ оуста, и оуши.

М. То è єдна причина, но не само тѣ. Кѣчето има и оуста, и оуши. Ѡзъкъ, и зжкъ почти приличны на твоите, но не може нитò да хоратѣва, нитò да се надчи да читѣ.

И. Но нашето кѣе Ифѣстъ може да изваж-да глѣсъ, иѣкоги лѣе твѣрдѣ силнш.

М. Но може ли кѣчето иѣкоги да хоратѣва;

И. Нѣ, немòже никòгда. Но ѡзъ се чѣдимъ защò да не може, катѣ има оуста, зжкъ, и ѡзъкъ тѣслова приличны на моите.

М. Испытаалъ ли си нѣкоги да набчишъ Ифѣста да читѣ;

И. Кѣчета та не мѡжатъ да сѣ набчатъ да читатъ. Но азъ набчихъ Ифѣста да испяжъ да пѣтките ѿ двѡратъ, и да тичи слѣдъ топката; и да ми ѡ доноси, когѣто ѡ фжрламъ по пѣтатъ, но се чѣдимъ зашѡ не мѡже да сѣ набчи да читѣ. Но мене се чини, че знае много работы.

М. Знае твжрдѣ малко нѣцю, Ивѣнчо. Но ты и Вѣнка колко работы повече знаете! Воистина много повече знаете, ѿ колкото знае вѣдншо Ифѣстъ. И много юще мѡжете да сѣ набчите, и да сѣ оучите догѣ сте живы. Но вѣдншо Ифѣстъ не мѡже да направи това. Колкото знае сегѣ, съ него ще да ѡстѡне догѣ ѣ живъ.

И. Мѡмо! да ли знаеше Ифѣстъ че ѣ лошо нѣцю да ѡкрадне мѣсѡто ѿ зѣмникатъ, когѣто го кѣ за него;

М. Нѣ, тѡй не познава: зашѡто тѡй не мѡже да различи злоѡто ѿ доброѡто.

И. Мѡже ли мѡмо кѣчето, или кѡтката, или кѡнѡ, или краваѡта, или овѣѡта да различи злоѡто ѿ доброѡто;

М. Нѣ, чѣдо, не мѡжатъ. Само мжжѣете, женѣте, и дѣѡѡта знаѡтъ коѣ ѣ доброѡто и коѣ ѣ злоѡто. Но добѣтоѡцѣте, птѣѡцѣте, и рѣбѣте не знаѡтъ.

И. Да ли знаѡтъ мѡхѣ те мѡмо;

М. Нитѡ тѣл знаѡтъ, нитѡ дрѣга нѣкоѡ вѣблѣчка, нитѡ жѡбѣте, нитѡ змѣѣте. Видишъ

ли, Иванчо, колко различашъ ꙗко докнѣтоцы-
те, ꙗко часовникатъ, ꙗко трандаФиллатъ, и ꙗко
камичето; Ты можешъ да разверешъ, кога-
то ти говоримъ: можешъ да ми похоратъ-
вашъ, да познаемъ какъ си разбралъ: мо-
жешъ да се надчишъ да читешъ, да пишешъ,
и да правишъ много работы, и можешъ да
се оучишъ за да станешъ мдаръ. Ты позна-
вашъ коє є доврѣто, и коє злѣто, ꙗко щещашъ
рѣдѣсть кога то правишъ доврѣ, а скорѣ ко-
га то провишъ злѣ, раздѣли сега;

И. Чини ми се, че раздѣлѣхъ.

М. Помни колко различашъ ꙗко камикатъ,
ꙗко трандаФиллатъ, ꙗко часовникатъ, и ꙗко Ифѣста.
Слѣдъ малко време ще се потрѣдиме да ра-
здѣлѣме, коє є Оновѣ нѣшо, коєто те прави
да различашъ толкова ꙗко тѣхъ.

И. Я! мамо, кажи ми сега, молимъ ти се.

М. Нѣ, чадо моє, трѣба първо да ти ѣстол-
кѣвамъ нѣкои работы, за да можешъ да ра-
здѣлѣшъ. Слѣдъ нѣкой дѣнь ще ти кажемъ.

И. Докрѣ мамо. Изъ самъ оувѣренъ че ты
знаешъ по доврѣ ꙗко мене какъ да мѣ над-
чишъ. Кога є така, азъ ще да чекамъ, до
гадѣ мѣ дойде време то. Щещъ ли іоще да
мѣ понадчишъ за камичето, за трандафи-
латъ, и за часовникатъ, и за ифѣста; азъ
много желаемъ да мѣ понадчишъ за тѣхъ.

М. Яко кждешъ раздѣленъ, азъ оутрѣ ще
ти кажемъ іоще нѣшо за тѣхъ. Но сега є
време да легнете и ты и Ваенка,

РАЗГОВОРЪ I.

На дръгата денъ преди обѣда Г. Анна и двѣте ѿ дѣти ѿидоха да се расхѣдатъ въ градината. Денъо бѣше прекрасенъ, некоѣто бѣше тихо, сжалицето свѣтеше свѣтло и пріятно. Кѣнцето то тицеше напредъ и и-граше. Влѣнка поиска ѿ маѣка си дозво-леніе да ѿде да набѣре іоше цвѣтѣе да го на-топи при онова, гдѣто и го бѣше далъ И-ванчо. Маѣка и рече да ѿде. И Влѣнка ѿи-де, и тицеше колкото можеше, и Ифестъ ти-чеше съ нея заедно. Я Г. Анна и Иванчо, като се расхѣдиха доволно, сѣднаха подъ едно дърво, и начаха да се разговаратъ.

И. Помнишъ ли, мамо, чѣ си се ѿвѣщала да ми кажешъ іоше нѣщо за трандафилатъ, за часѣвникатъ и за кѣнцето; Виждь какъ тице слѣдъ Влѣнка.

М. Помнимъ чѣ те се ѿвѣщахъ да ти ка-жемъ іоше за тѣхъ, ако кждешъ раздменъ. Ты ѿ вчера поміна твждѣ доврѣ. Нека се поразговориме сега за тѣхъ малко преди да влезнемъ внѣтре.

И. Язъ мѣслихъ сега, мамо, за онова гдѣ-то ми рече вчера, сирѣчь: колко се различа-ва Влѣнка ѿ камичето. Она никакъ не при-личе на него.

М. Влѣнка приличе малко на камикатъ.

И. Що казвашъ; азъ не раздмѣвамъ.

М. Можешъ ли повдигна камичето;

И. Можемъ защото ѣ легко,

М. Мо́жешъ ли да повдигнешъ и Влѣнка?
 И. Мо́жемъ, азъ а́ повдигнахъ ведно́щия,
 но мячнш, зацо́то ѣ́кржвена и тѣжка: она
 ѣ́ по тѣжка и ѿ мѣне. Г. Коста за́вчера ни
 претѣгли.

М. Влѣнка ѣ́ по тѣжка ѿ тебе. Но ако
 Г. Коста претѣгдваше и Влѣнка и ка́миче-
 то, коѣ щѣше да ѣ́ потѣжко;

И. Влѣнка щѣше да до́йде потѣжка ѿ мно́-
 го ка́менѣта.

М. Когдъ ѣ́ така, она́ ще да ѣ́ мно́гш по-
 тѣжка ѿ ѣ́дно ка́миче.

И. Вои́стина.

М. Ка́мичето има ѣ́дно сво́йство, коѣто
 има и Влѣнка зацо́то и она́ има тажчина́,
 като́ и ка́мичето.

И. Сегдъ виждамъ зацо́ Влѣнка и ка́миче-
 то прилѣчатъ си ма́лкш.

М. Коѣ ѣ́ по гѣрко, ка́мичето ли, или Влѣн-
 кината ржка́.

И. Ка́мичето, но и ржка́та Влѣнкина ѣ́ гѣр-
 ка, зацо́то ѣ́ дебѣла.

М. Та́кш Влѣнка и ка́миче то има́тъ и
 гѣркость.

И. Вои́стина, и на това́ си прилѣчатъ
 ма́лкш.

М. Виждаъ Ива́нчо. Влѣнка стои́ кли́зъ при
 стѣна́та: ви́дишъ ли стѣнка́та и на стѣна́та;

М. Ви́димъ: какъ прилѣче на неа́! Ако би́-
 ше тѣка та́блицата ми, чини ми се, че мо́-
 жехъ да испи́шемъ стѣнка́та и́.

М. Язъ и́мамъ о́ловно, перо́ и харти́а: и́спытай и вижда́, а́ко мо́жешъ да а́ испи́шешъ.

И. Мо́жемъ. (Ива́нчо и́списъва Блѣнкина-та сѣнка).

М. Исписа́ а́ твѣрдѣ доврѣ́. Това́, а́бто го и́списа́, чо́ ѣ о́бразо́ или ви́до на Блѣнка: испи́ши сегá и ка́микатъ. (Ива́нчо и́списъва ви́датъ на ка́микатъ).

И. Ма́мо, ви́до на ка́микатъ ѣ валчевáстъ. Но ви́до Блѣнкинъ—не зна́емъ какъ да го нарече́мъ, не ѣ валчевáстъ, ни́то оу́голни́й, но прили́че на сѣнката́ и́.

М. Блѣнка́ и ка́мичето́ и́матъ и́ ви́дъ.

И. Вои́стина, ма́мо, и́ това́ ѣ трѣ́тчо то нѣ́що, на ко́ето си прили́чатъ ма́лкъ.

М. Какóвъ ѣ цвѣ́то на ка́микатъ;

И. Цвѣ́то мѣ́ ѣ кѣ́ль. А! а́зъ зна́мъ, ма́мо, чо́ цѣ́ ми ка́жешъ сегá, че́ Блѣнка́ и ка́мико́ и́матъ и́ цвѣ́тъ. Но нѣ́йна цвѣ́тъ ѣ мно́гъ по хѣ́бавъ ѡ́ цвѣ́татъ на ка́мичето́. Она́ и́ма мно́го и́ различи́и цвѣ́тове́. Коса́та и́ о́чи́те и́ са чѣ́рны: шáта и́ ржѣ́те и́ са кѣ́лы, кѣ́лы са и́ и́ зжѣ́те. Каквá кѣ́ла и́ червѣ́на кѣ́за и́ма. Не ли́ ѣ Блѣнка́ хѣ́баво мо́и́че;

М. Язъ́ се надѣ́емъ, че́ Блѣнка́ цѣ́ да стáне доврѣ́ и́ оу́мно мо́и́че. Защо́ подокрѣ́ да ѣ ѣ́дно а́бте́ мѣ́дро, а́ко ѣ и́ грóзно, а́ не да ѣ хѣ́баво, а́ пакъ́ да ѣ зло́. Сегá ка́жи ми по́ ко́лко нѣ́ща́ Блѣнка́ прили́че на ка́мичето́.

И. По чѣ́тври́ нѣ́ща́ си прили́чатъ ма́лкъ:

по тѣжчината по тѣжкостѣта, по видатѣ, и по цвѣтатѣ.

М. Да речемъ че единъ лѣвъ грабна Влѣнка съ голѣмы те си оуста, не можеше ли да разкъса тѣлото ѝ на малки части;

Н. Че има ли близдѣтка лѣвови, мамо;

М. Не чадо, не бойсе ꙗ лѣвовите, они са многꙗ далече ꙗ насъ, и не могатъ нищо да сторатъ нито тебе, нито на Влѣнка.

Н. Добрѣ.

М. Ако щеше да счѣпишъ камичето съ едно чѣкче, какво щеше да стане;

Н. Щеше да стане на части.

М. Воистина щеше да стане на части.

Н. Чини ми се, че ако ѝ Влѣнка грабне нѣкой лѣвъ, можеше да разкъса тѣлото ѝ на хиляда части.

М. Кога е така, Влѣнка ѝ камичето иматъ ѝ части.

Н. Иматъ. Но Влѣнка има по много части ꙗ камичето.

М. Влѣ си Влѣнко, ела ѝ ти Иванчо, време е сега да идеме, за да почитѣме.

(Влезоха внѣтре, и Г. Янна сѣдна заедно со дѣцата си, и ги оучеше да читатъ, и да гричатъ).

РАЗГОВОРЪ Д.

Г. Янна катꙗ побчи дѣцата си колкото единъ часъ, даде ѝмъ дозволеніе да понгратъ малкꙗ. Влѣнка донесе колцата си,

и твърна вътре нѣклата си, и излезна на двѣратъ да ѿповѣзи малко: но Иванчо не ѿиде да играе, защото много желѣеше да се поразговори пакъ сосъ майка си, и и се молеше да го понаѣчи нѣщо зарадъ камичето. Она сонзволи, и Иванчо станѣ при нея, защото рече, че се ѣ оутрѣдилъ да сѣди.

М. Кажѣ ми пакъ, Иванчо по колко работы прилѣче влѣнка на камичето;

Н. Чѣни ми се, ако нѣ погрѣшавамъ маме, че си прилѣче по тѣжчината, по тѣгкостъта, по видѣтъ, и по цвѣтѣтъ.

М. Ъто трандафило, когото бѣше далъ на влѣнка, той ѣ тоще веселъ, токму цѣ ѣ малку похвѣхналъ.

Н. Влѣнка мѣ промѣни водата двѣ три пѣти, и затова, ми се чѣни, че ѣ тоще веселъ.

М. Кажѣ ми ако знаешъ, по цѣ прилѣчатъ трандафило и влѣнка;

Н. Можемъ да ти кажемъ нѣкои работы, по който влѣнка прилѣче на трандафилатъ, но знамъ и други, по който прилѣче и на камикатъ.

М. Добрѣ: кажѣ ми ги.

Н. Влѣнка, трандафило, и камичето иматъ тѣжчина, тѣгкостъ, видъ, цвѣтъ, и части.

М. Добрѣ. Но коѣ повече прилѣче на влѣнка, камичето ли, илѣ трандафило;

Н. Трандафило по прилѣче.

М. Защо;

Н. Защото видѣ мѣ прилѣче повече на в-

ЛѢНКИНАТЪ ВІДЪ, И ИМА МНОГѠ ХУБАВЪ ЦВѢТЪ,
КАКВОТО И БЛѢНКА.

М. Можешъ ли сега да ми кажешъ по що
трандафило пò приліче на блѣнка, а камиче-
чето не приліче;

Н. Това ѣ трѣбно да го познамъ. Защо-
то самъ іоше малжкъ.

М. Но и малките дѣца трѣба да раз-
мышлаватъ, ако искатъ да се научатъ.

Н. Да видимъ, рано испитамъ, остави ме
малкѠ да помислимъ.

М. Мисли чадо колкото искашъ.

(Иванчо като помисли малкѠ, шговори на
майка си така).

Н. Язъ можемъ да помиришемъ транда-
Филатъ: азъ те чухъ че ми каза ведношъ,
че блѣнка мирише сладко като трандафи-
ло. И азъ шсегнихъ миризмата и. Защо ко-
гато и цѣлбнахъ ш зарана оустата, оустны-
те и имахъ сладокъ вкѣсъ. Язъ шсещамъ
вкѣсатъ и на трандафилатъ, когато чѣрнемъ
листата мѠ въ оустата си.

М. ТакѠ по двѣ работи приліче транда-
фило на блѣнка, по който камичето не при-
ліче, тѣа са миризма и вкѣсъ.

Н. Истина, така ѣ.

М. Има іоше едно нѣщо, по което тран-
дафило приліче на блѣнка, можешъ ли го
намѣри;

Н. Не знамъ що ѣ, мамо... да не ѣ това,
защото трандафило растѣ; който вѣше прѣж-

ДЕ ТОКМЪ МАЛКА ПЯПКА, А СЕГА СТАНА ГО-
ЛѢМЪ ЦВѢТЪ.

М. Така ѣ: и Влѣнка кѣше малко дѣте
подобно на пяпката, но щѣ да порастѣ, и
щѣ стане жена, като разцвѣнатѣа транда-
филъ. Влѣнка и трандафило иматъ и животъ.

Н. Но живото Влѣнкинъ приличе ли на
животатъ на трандафилатъ;

М. Неприличе, защото много различествъ-
ва. Трандафило не ѡсѣща, ако ѡкжнешъ
ѡ листата мѡ нѣкой: но Влѣнка чѡвствѡва,
и а боли, ако и ѣдинъ косъмъ ѡскѡбнешъ
ѡ главата и. Трандафило не може да ходи
ѡ ѣдно мѣсто на дрѡго: но Влѣнка може
да ходи и да тиче.

Н. Живото на трандафилатъ ѣнаковъ
ли ѣ со съ животатъ на карамфилатъ;

М. Приличе, защото сичките цвѣта иматъ
животъ равенъ. Приличе на животатъ и на
древесата, на житото, на ѣчимикатъ: на ра-
жъта, на бризатъ, на коренѣто, на трева-
та, и пр.

Н. Изъ помнимъ чѣ ми рече ѣдинъ пътъ,
защо сичките тѣа наричатъ се растѣнѣа.

М. Така ѣ, и тѣхнѣа животъ нариче се
растѣителнѣа животъ.

Н. Мамо, Ифѣстъ познава когато го под-
дѣркѡвамъ, и ходи ѡ ѣдно мѣсто на дрѡ-
го, какѣми мѡлимъ те, приличе ли и него-
вѡ животъ на Влѣнкинатъ;

М. Приличе, каквѡто и живото на сички-
те дрѡги довитѡцы: на конѣте, на волѡве-

те, на обцѣте, и сичките живѣтны, който дишатъ, и движатъ се. Живѣто имъ приличе на живѣтатъ на мъжѣте, на женѣте, и на дѣцата, и се назовава ѿдушевлѣнный живѣтъ.

И. Кога е така, то живѣто ми не е риститѣльный, но е ѿдушевлѣнный живѣтъ.

М. Добрѣ, чадо, оуже доволно се разговарахъме: иди сегай поиграй малкѣ съ Влѣнка, и послѣ ще да вы выкамъ да прочитѣте другъ оурока.

РАЗГОВОРЪ В.

Вечерята Влѣнка се кѣше много оутрѣдила, зашто кѣше и граля много, и аѣе слѣдъ вечерата задрѣма. Мѣйка и а забѣде, и а тѣрна да спи, и донесе назадъ свѣщѣта, зашто Влѣнка, като добро момиче спеше секоги безъ свѣщѣ.

И послѣ Г. Анна ѿиде въ книгохранилицата, и забѣде съ себеси и Иванча, и го попита, иска ли да види нѣкои живописи. Но той рече, че повече желѣе да се разговара съ мѣйка си. И сѣдна на малкѣятъ си стѣлъ, и мѣйка му начала да му говори така.

М. Можешъ ли ми каза, Иванчо, по колко работы приличатъ Влѣнка и Трандафило по междъ си;

И. Да се поиспытамъ мамо. Трандафило приличе на Влѣнка, зашто той има като нея

чѣжчина, гѣгкость, видъ, цвѣтъ, части, миризма, вкѣсъ и живѣтъ.

М. По що се разпознава живото Блѣнкинъ, ѿ живѣтатъ на трандафилатъ;

Н. Блѣнка има ѿ дѣшевлѣнъ живѣтъ, а трандафило растителенъ.

М. Сега да видимъ по що си приличатъ Блѣнка и часовнико;

Н. Чини ми се, чѣ можемъ ти казѣ.

М. Добрѣ, испытай се.

Н. Приличатъ си защото иматъ гѣгкость, видъ, цвѣтъ, части, и вкѣсъ, чини ми се, чѣ часовнико нѣма миризма.

М. Приличе ли часовнико на Блѣнка по дѣго нѣщо;

Н. Да помыслимъ малку.

М. Ты добрѣ правишъ чѣдо, кога цѣшъ да ѿвѣщаешъ на трѣдно пытанье, трѣка всегда напредъ да размышлавашъ.

(Нванчо размышлава дѣтъ три минѣты, и послѣ ѿговора).

Н. Мамо искахъ, ако бѣше възможно, да видимъ внѣтре въ Блѣнка що има.

М. Добрѣ, ако можешъ, но защо искашъ да видишъ;

Н. Чини ми се чѣ ще видимъ внѣтре въ нѣя нѣкои малки трѣкалца чѣ се вѣртатъ непрестанно, като въ часовникатъ.

М. Защо искашъ така Нванчо;

Н. Видешъ ли, мамо, кога то ми показа малките снѣла нѣща въ часовникатъ; молимъ ти се дай ми да ги видимъ пакъ.

М. Ъла' земи часовникатъ.

И. Мамо, какъ се вѣкатъ малките онѣи нѣща, които показватъ кой ѣ часъ;

М. Тѣа се вѣкатъ показатели.

И. "Изъ мѣслехъ, защо каквото часовникатъ го каратъ малките тръкалаца, така внѣтре въ Ъленка има нѣщо и повдига ржцѣте и.

М. Трѣба да испѣтаме за да намѣриме кое ѣ оноа' нѣщо, което ѣ внѣтре въ Ъленка, и и повдига ржцѣте.

И. Това никоги немѡже да бѣде.

М. Защо;

И. Тѣ не можешъ ѡвори Ъленка за да видишъ що има въ неа защото а оубивашъ.

М. Това не щѣме направи никогдѣ. Но тѣ помнишъ ли оноа малкото момче, което лане презъ зимата оумре, въ малката колибка, която ѣ ѡвждѣ мѡстатъ, и тѣ забѣдохъ да го видишъ до гдѣ тоше не бѣха го погребли.

И. Помнимъ. Нищо дрѣго до сѣга не бѣше ме направило да дойдемъ толкѡ въ сѣке си, като мѣртвото оноа момче, когаго го видѣхъ. Изъ пофанахъ бѣзата мѣ, и бѣше стѣдена като лѣдъ. Фанахъ мѣ ржката и бѣше изсѣхнала, и не можеше да се привие. Той не дѣхаше вече, нито слѣшаше, нито шабаше: можеше ли, мамо, да ѡсѣти нѣщо;

М. Не, чадо моѣ, това ѣ невозможнѡ, каквото и камико не мѡже да ѡсѣща.

И. Пѣтръ бѣше добрѡ момче, мамо, изъ

части и граахъ се съ него, и много ми е жално, че оумре. Но защо го търнаха въ земята, въ темната онаа дъвка;

М. Дрѣгій пѣтъ ще ти кажемъ за него, чадо моѣ. Преди да го погрѣбатъ, лѣкарите распраха тѣлото мѣ, за да познаатъ, щѣ оумрѣлъ.

И. Кога оумремъ, щѣ ли да распоратъ и мѣето тѣло;

М. Не знамъ. Нѣкога лѣкарите растваратъ тѣлото на оумрѣліатъ за да навчатъ причината на смъртъта мѣ, и да знаатъ да лѣкватъ дрѣги болни.

И. Чини ми се че катѣ растворатъ мѣртвото тѣло, могатъ да познаатъ сичките малки трѣкаца, които са го правили да шава, до гдѣ е било іоше живо.

М. Воистина чадо: и тѣ катѣ порастѣшъ, ще да можешъ да се навчишъ, щѣ има вътре въ тѣлото: но не са малки колелца, катѣ въ часовникатъ. Тѣ са многи и различни части, които се подвизаватъ едне щѣ дрѣго, и праватъ да шава сичкото тѣло. Знаешъ ли, щѣ е онава нѣщо, коѣто прави да се вжртатъ колелцата въ часовникатъ;

И. Ты ми каза напредъ, че то се бѣка за тагалчица, коѣто катѣ се затѣгне подкарѣва да се вжртатъ колелцата.

М. Така, чадо моѣ. Часовнико не може да се ѡбраща самъ щѣ себе си, и ако се навѣваше, тѣа часъ щѣше да запре, и показателите не можѣха да се вжртатъ.

И. Може ли человекъ да направи нѣщо да шáва сáмо ѿ сéбе си, и сéкоги;

М. Нè, áзъ нíкога не сáмъ чбá да мóже нѣкой да направи таково нѣщо. Но шò è онова нѣщо, коéто прáви да шаватъ ржцете на блéнка;

И. Мéне се чини, че нѣкои чáсти двíжатъ се внéгре èднò ѿ дрúго, и тшá прáватъ за да шáватъ ржцете и, каквòто цю се двíжатъ колелцáта въ часòвникатъ èднò ѿ дрúго, и така и показáтели те вжрáтъ се ѿ тѣхъ. Така ли è;

М. Оўтрѣщè се разговòриме за това пакъ. Но сегá дойдè врéме да си лéгнешъ.

РАЗГОВОРЪ 3.

На дрúгiатъ дéнь 1. Г. Янна совбди Иванча и блéнка мнòгò рáнш за да идатъ да се порасхòдатъ.

Ожланцето бéше изгрѣло, катò излéзоха и зъ кжша. Рòсныте кáпки свѣтѣха се по тревáта. Птíчките пѣаха сладкò: сичко бéше вéсело. Иванчо и блéнка мнòгò се рáдвaха, защòто бéха добри дѣца. И мáйка имъ се рáдвaше, катò ги глédаше чè са блáгодáрны. Катò се расхòдиха пòвече ѿ полóвинъ чáсъ, блéнка рече на мáйка си чè се è оўтрéдила, и сѣднáха всички на èдинъ голéмъ камикъ за да почíнатъ. Г. Янна и звáди тогíва èднà книгá тъ разлíчны жи-

вописи иъз пазвата си и ѿ даде на Влѣнка да си глѣда. И она и Иванчо начнаха да се разговаратъ така.

И. Мамо, вчѣра ми се ѡбрече, че днесъ щѣ да се поразговоришъ за часѡвникатъ и за Влѣнка.

М. Ние вчѣра испытѡвахме чѣдо за да се научиме що има внѣтре въ Влѣнка, коѣто прави да шаватъ ржцѣте и: то ли бѣше;

И. Воистина: и азъ мыслехъ че въ нея внѣтре шаватъ нѣкои части ѿ оно ѡ друго, и повдигатъ ржцѣте и, каквѡто колелцѣта въ часѡвникатъ.

М. Но колелцѣта въ часѡвникатъ щѣха ли да се движатъ, ако ги не тѣглеше затагѣлчицата коѣто ѣ въ него;

И. Има ли, мамо, и Влѣнка нѣщо въ себе си, коѣто ѿ прави да се движе;

М. Това сегѣ трѣба да се научиме. Но ако и да има Влѣнка нѣщо въ себе си. то не може да приличе на онава, коѣто ѣ въ часѡвникатъ, зашо оно ѣ ѡ челикъ, но Влѣнка нема такѡво нѣщо да приличе на челикъ.

И. Воистина, мамо, и онава гдѣто ѣ въ часѡвникатъ, каквѡто рече, оно се навѣва на всѣкий дѣнь: зашо, ако се не навѣваше, то не щѣше да кара колелцѣта. Но азъ знамъ че нѣкой не навѣва Влѣнка.

М. Тврни, Иванчо, десната си ржка на десното си оухо.

И. Тврнахъ ѣ

М. Сега' тѣрни десната си ржка' на лѣвото оухо.

И. Тѣрнахъ ѿ: но защо' ме карашъ да ѿ тѣрнимъ;

М. Почѣкай малку, азъ ще ти кажемъ. Тѣрни сега' лѣвата си ржка' на лѣвото оухо.

И. Тѣрнахъ ѿ.

М. Тѣрни пакъ лѣвата си ржка' на десното оухо.

И. Тѣрнахъ ѿ: какъ скорш се двѣже мамо!

М. Кой повдига ржката ти да се мѣсти така' скорш;

И. Она' сама' се повдига:

М. Мѡжеше ли ПѣТРОВАТА ржка' да ѿде сама' на оухото мѡ пощо' оумре;

И. Не можеше.

М. Я защо';

И. Защото ржката мѡ кѣще мѣртва, ѿ ѿзсжхнала, ѿ не мѡжеше да шава, а' мѡлта ржка' ѿ жива, ѿ леснш се превѣва, ѿ ѿ повдигамъ, на гдѣто ѿскамъ.

М. Но защо' не шава сега' ржката ти;

И. Защото азъ не щѣмъ да ѿ вдѣгамъ.

М. Яко ѿскаше да ѿде десната ти ржка на ногатъ можеше ли да ѿде;

И. Мѡжеше: ѿто въ тѡа часъ катѡ поѿскахъ да ѿде, ѿзведношъ ѡхѡди.

М. Поѿскай сега' да прострѣшъ ѿ двѣте си ржцѣ на горе.

И. На', прострѣхъ ги.

М. Поѿскай да ги спѣснешъ сега' на доле.

И. На', спѣснахъ ги.

М. Мо́жеше ли Пётръ да по́иска да мѣ се
прѡстратъ рѣцѣте, догдѣ́ бѣше́ то́у же жи́вѣ;

Н. Мо́жеше, и́ гѣ́ прѡвѣше́ да се́ прѡстѣ́-
ратъ́ частю́, когáто и́грáеше́ со́сѣ́ мене́ на
то́пка. Но́ катѣ́ оумре́, не мо́жеше́ вѣ́че да
и́ма во́лѣ: ни́то мо́жеше́ да по́иска да вди́-
гне́ вѣ́че рѣцѣ́те си.

М. Мо́же ли часѡвнико́ да и́ска да ѡбръ́ща
показáтели́те си;

Н. Чѣ́ни ми се́ чѣ́ часѡвнико́ нѣ́ма во́лѣ за
ни́коѡ рáбота. То́и не чѣ́ствѡвáа ни́когѣ́,
ни́то разѡмѣ́ва, и́ когáто го не навѣ́шѣ́, то́и
не мо́же вѣ́че да рáботи, и́ тогѣ́ва при́лече́
на оумре́ліа́тѣ́ Пётръ.

М. Когáто за́прѣ́ часѡвнико́, и́ пáкъ го на-
вѣ́шѣ́, мо́же ли да трѣ́гне;

Н. Мо́же.

М. Мо́же ли часѡвнико́ да се́ навѣ́ самѣ́ си;

Н. Не мо́же ма́мо: трѣ́ка да го́ навѣ́ дрѣ́-
гѣ́и, за́що́́ а́ко го не навѣ́ то́ не мо́жатъ́ мѣ́
трѣ́гна́ ко́лелцáтá.

М. Кáкъ се навѣ́ва;

Н. О́ъ рѣ́ка.

М. Що́ повди́га рѣ́кáтá ми да го́ навѣ́ва;

Н. Ты́ сама́ и́скашѣ́, да прáвишѣ́ рѣ́кáтá
си да го́ навѣ́ва.

М. Ви́ждѣ́, Ивáнчо, часѡвнико́ ми ѣ́ за-
прѣ́лѣ́, за́тагáлчица́ и́ ко́лелцáтá не се́ двѣ́-
жатъ́: зе́ми и́ навѣ́й го.

Н. О́трахѣ́ ме́ ѣ́ да го́ не развáлимѣ́.

М. Я́зѣ́ щѣ́ ти по́ка́жемѣ́. (Г.́ Я́нна о́учи

Иванча какъ да навие часовникатъ, който го навѣ твърдѣ добръ).

И. Мамо, часовнико тржгна' пакъ.

М. Воистина, защото си го навѣлъ: но тогъ щò си го навѣлъ;

И. Оъ ключатъ.

М. И каква' сила има ключо да го навие;

И. Ржката ми го вжртеше.

М. Ржката ти сама' ли фана' ключатъ да го вжрти;

И. Не: но въ тоа часъ когато поискахъ да вдигнемъ ржката ми, она' изведнощъ фана да вжрти ключатъ на кадето азъ искахъ.

М. Можешъ ли да шавашъ ногата си, когато поискашъ;

И. Можемъ: вижда какъ а повдигамъ.

М. Можешъ ли да шавашъ, и другите си части на телото;

И. Можемъ сичките накъ то искама. Можемъ да стоимъ правъ, да сѣдимъ, да ходимъ, да тичемъ, да скачемъ, и да фжрамъ топката, да возимъ колцата си, да вжртимъ главата си когато искама; да затварамъ и да шварамъ очите си, да стискамъ оустата си, и да ги шварамъ, да пимъ и да пиемъ, и да правимъ всекаквы работы каквото поискама.

М. Добръ чадо: но сегà е време да влеземе вътре. Дай ми Влѣнко, книгата. Сегà си станала разумно момиче, защото глѣдаше въ нея, догдето се разговаряхъ азъ съ Иванча, да идеме сегà да обѣдѣваме.

РЯЗГОВОРЪ ВЪ

Въ градината имаше една колиба, която беше покрита съ една хубава лоза. Мѣстото беше изрядно съсъ сѣнка и рѣсно, защото зарѣте солнечны немѣжеха да го проминатъ, имаше тамъ и мѣсто за сѣданье. И. Г. Янна частю сѣдѣше тамъ съ дѣцата си. Олѣдъ обѣдатъ Иванчо и майка му видѣха та сѣднаха на сѣнката: и Иванчо рече на майка си,

И. Мамо, щѣшъ ли пакъ да се разговѣриме за часовникатъ, и да ми кажешъ що има внѣтре въ Влѣнка, и въ мене, което е толкова различно ѿ часовникатъ;

М. Войстина чѣдо. Помнишъ ли чѣ часовнико не може да се движе самъ, ако го не навѣе нѣкой;

И. Помнимъ, мамо, чѣ азъ самъ много различенъ ѿ часовникатъ, защото можемъ да шавамъ съ рѣцѣте си, съ нозѣте си, и да правимъ много работы. Но часовнико не може, когато поиска, да вжрѣти показателите си.

М. Замижи, или закрѣй очите съ рѣцѣте си, и стои недвижимъ: не шавай съсъ снагата си, нито съ главата си, нито съ рѣцѣте си, нито съ нозѣте си.

И. Чѣ азъ ако стоимъ много така, щѣ да се оутрдимъ.

М. Азъ не дамъ да стоишъ много, но малко.

- И. Добрѣ да се поиспытамъ.
- М. Намысли сегà нѣщо кръгло.
- И. Намыслихъ, мамо.
- М. Що намысли;
- И. Вдà тóпка.
- М. Какóва тóпка намысли;
- И. Мálката кóстена тóпка съ коáто и́грае
Влѣнка.
- М. Какóвъ и́ е цвѣто;
- И. Червѣнъ, и́ е вжрзана съ вжрвѣ, и́ пред-
ставлѣвамъ на оумáтъ си че глѣдамъ Влѣн-
ка, катѣ и́грае съ нѣго.
- М. Погледни сегà; видишъ ли Влѣнка да
и́грае съ тóпка;
- И. Нѣ, но азъ пакъ мóжемъ да ѿвидимъ катѣ
заминимъ. Я, мамо, кóлко работъ азъ виж-
дамъ на сжнатъ си, когато спáвамъ. Нощѣ-
ска сжновахъ Пѣтра, чѣ бѣше живъ. Тóй тн-
чеше скóрѡ, и́ азъ катѣ че се мжчихъ да гò
Фíнемъ, но не можáхъ. Тóй тнчеше швждъ
мóстатъ. и́ азъ не знамъ кóкъ се трепнáхъ,
и́ се савбáхъ.
- М. На постѣлката ли бѣше, когато се са-
вбáн;
- И. На постѣлката: азъ не шавнáхъ никакъ:
защóто помнимъ, когато заспáхъ. Бѣхъ ле-
гналъ на деснáта си ржкà, и́ катѣ се савбá-
дихъ, намѣрихъ се пакъ на деснáта си странà.
- М. Чини ми се, чѣ тѣ сегà катѣ замн-
жишъ, мóжешъ да предстáвишъ на оумáтъ
си Пѣтра.

И. Войстина, мамо виждамъ го, и чини ми се какъ то го видѣхъ на снати си.

М. Можешъ ли, катѣ замнѣишъ, да помислишъ чѣ ти чешъ, катѣ тѣлото ти стѣи недвижимо;

И. Можемъ.

М. Можешъ ли да представишъ на оуматъ си, чѣ правишъ нѣкои работи, катѣ ги не правишъ;

И. Истина мамо можемъ да помислимъ сега чѣ играемъ на дворати, катѣ стѣдимъ тѣка на стѣнка.

М. Ями можешъ ли да номислишъ, чѣ виждашъ нѣщо, катѣ го не виждашъ;

И. Войстина, можемъ да помислимъ чѣ виждамъ хубавата живопись въ книгохранилницата.

М. Но какъ мирѣше трандѣфило Иванчо;

И. Хубаво мирѣше.

М. Мирѣше ли червѣно лѣкъ катѣ трандѣфило;

И. Нѣ: много различава: азъ не ѡбичемъ мирѣмата на червѣнати лѣкъ.

М. Ѣ гдѣ знаешъ; сега не мирѣешъ нито червѣнати лѣкъ нито трандѣфилатъ.

И. Но азъ можемъ да помислимъ на цѣо мирѣматъ, каквѣто можемъ да представимъ на оуматъ си какъ мирѣматъ и други многи работи.

М. Можешъ ли да прикарашъ на оуматъ си чѣ мирѣешъ нѣщо, катѣ го не мирѣешъ.

И. Можемъ: ѿ нѣкой пѣть катѡ ме фанемъ кихавица ѿ не, можемъ да подшвамъ миризмата добръ, тогѣна обаче можемъ да намыслимъ много работы какъ мирѣшатъ.

М. И ако бѣше хромъ можеше ли да помыслишъ чѣ тичешъ;

И. Чѣни ми се чѣ можешъ.

М. Я ако бѣше слѣпъ, можеше ли да помыслишъ чѣ видашъ нѣщо;

И. Можешъ.

М. Коѣ ѡбѣчешъ повече, прасковата ли, ѿли ѿболката;

И. Прасковата, она ѣ по сладка.

М. Но ты сега не гдѣшъ нитѣ праскова, нитѣ ѿболка.

И. Нѣ, но можемъ да помыслимъ каква ѿмъ ѣ сладостъ га.

М. Можешъ ли сега да помыслишъ чѣ гдѣшъ нѣщо, катѡ не гдѣшъ;

И. Можемъ.

М. Коѣ по ѡбѣчешъ да слѣшашъ, свѣрката ли, ѿли тжпанатъ;

И. Свѣрката по ѡбѣчемъ, ѿ можемъ да помыслимъ сега чѣ слѣшамъ оуѣка Ивана катѡ свѣри сосъ свѣрката си.

М. Такѡ можешъ ли да помыслишъ чѣ слѣшашъ нѣщо, катѡ го не слѣшашъ;

И. Можемъ: ѿ, чѣ фашамъ нѣщо катѡ го не фашамъ: сѣрѣчь, можемъ да помыслимъ сега чѣ фашамъ камикатъ ѿ топката, ѿ тѣке за ржката.

М. Можешъ ли сега да помислишъ що ѿ-
рѣшашъ когато истинешъ.

И. Можемъ мамо: представлявамъ си що ѿ-
рѣшамъ и когато се стоплювамъ, и кога самъ
гладенъ, или жеденъ, или боленъ.

М. Това не е ли чудно;

И. Язъ се чудимъ мамо, какъ ѿ напредъ
не е ми дошло на оуматъ: оудивлявамъ се
какова работа имамъ въ себе си, която тол-
къ различава ѿ часовникатъ, ѿ трандафи-
латъ, и ѿ камикатъ. Що е то, мамо; какъ
се вика;

М. Не можемъ тоще да ти го кажемъ. Но
сега по добротъ е да идешъ да поиграешъ
малкъ: доволно се разговорихме.

РАЗГОВОРЪ И.

Другиятъ день беше неделя Г. Яна ѿи-
де въ църква заедно съ Иванча и съ Вленка,
който катъ разумны деца стоеха съ голема
почестъ и вниманіе. Вечерта катъ си легна
Вленка да спи, Иванчо се помоли на майка
си да се поразговори за което той ѿбвѣчеше.
Она се радваше, катъ глѣдеше сына си че
оуспѣва. Затвори книгата, която четеше,
и рече:

М. "Искамъ да видимъ, Иванчо, помнишъ
ли нѣщо ѿ колкото те надчихъ: кажи ми
по що се различавашъ ѿ часовникатъ;

И. "Язъ можемъ да представимъ на оу-

матѣ си чѣ правимъ нѣкои рабѣоти, катѡ ги не правимъ: можемъ да помыслимъ чѣ виждамъ нѣкой рабѣоты, катѡ ги не виждамъ, чѣ миришемъ нѣщо, катѡ не миришемъ, чѣ ѣмъ, катѡ не ѣмъ, чѣ слышамъ, катѡ не слышамъ, ѣ фашамъ нѣщо, катѡ го не фашамъ.

М. Вдигни на гѡре ржката си, ѣ ѡ погледни: може ли ржката ти да поиска да направи нѣщо;

Н. Нѣ, матѡ. "Изъ самъ си ѣскамъ да повдигнемъ ржката си, ржката ми не може да направи нищо ѡ себе си. Когато ѣзъ ѣскамъ да ѡ повдигнемъ, вдигасе на кадето ѣскамъ.

М. Може ли ржката ти, ѣли ногата ти, ѣли дрѡга нѣкоя часть на тѣлото ти да поиска да направи нѣщо;

Н. Не може: но ѣ когато праватъ нѣщо, праватъ го, защото ѣзъ ѣскамъ пѣрво да го направатъ.

М. Замижи, ѣ помысли пакъ, чѣ Влѣнка ѣграе съ костенната си топка.

Н. Изъ ѡ помыслихъ, ѣ можемъ да си представимъ колко ми се вижда хѣбава съ червената си нѡва дрѣха.

М. Съ коя часть на тѣлото ти чинити се чѣ мыслишъ; съ ногата ли;

Н. Нѣ: чини ми се катѡ чѣ мыслимъ внѣтре въ главата си.

М. Погледни ме, Ивѡнчо, видишъ ли ме;

Н. Виждамъ те твѣрдѡ доврѣ.

М. Когато оумрѣ Пѣтръ, видѣ ли го;

Н. Видѣхъ го, чѣ лежеше на единъ одръ.

М. Приличеше ли на оногѡва Пѣтра, кой-то и играеше съ тебе на топка.

Н. Почти приличеше. Но лицето мѣ бѣше много жлато, и очите мѣ бѣха затворены.

М. Но Пѣтръ когато и играеше съ тебе, можеше да фжри и да оулови топката, и да направи много други работы.

Н. Воистина мамо, и когато замижаваше, чини ми се, чѣ той тогѣва можеше да мѣсли чѣ вижда много работы, катѡ ги не виждаше, каквѡто и азъ можемъ да направимъ.

М. Имаше ли и той нѣщо внѣтре въ главата си съ което можеше да мѣсли, каквѡто и ты имашъ;

Н. Истина мамо: но бѣше ли то въ главата мѣ, когато лежеше на носило, когато го видѣхъ;

М. Не чѣдо: то не бѣше вече оу него, то бѣше побѣгнало: защѡ ако бѣше внѣтре въ главата мѣ, той като искаше можеше да погледне: можеше да се разговорѣ, и ако искаше можеше да стане да играе съ тебе. Ты си видѣлъ петровото тѣло, но то бѣше мѣртво, и онова нѣщо, което мѣсли, пощѡ ѣ оумрѣлъ тѣтръ бѣше побѣгнало ѡ него.

Н. Изъ видѣхъ токму мѣртвото мѣ тѣло но онова, което мѣсли, на каде ѣ ѡишло;

М. Другъ пжтъ щѣ ти го кажемъ: но погледни ме пакъ, видишъ ли ме;

Н. Видимъ те, очите ми са ѡворены, и те видимъ тврдѡ докрѣ.

М. Представи на оуматъ си чѣ азъ оумрѣхъ, каквото оумрѣ Пѣтръ, щѣше ли тогѣва да мѣ видишъ;

И. Щѣхъ да видимъ мѣртвото ти тѣло.

М. Истина чѣдо моѣ: но щѣше ли да видишъ ѿ оновѣ, което мѣсли внѣтре въ главата ми;

И. Нѣ, азъ ѿ сега не можемъ да го видимъ. Искахъ, ако бѣше възможно, да погледнемъ внѣтре въ главата ти, за да го видимъ: ѿли ако бѣше главата ти стжклана за малко време, тогѣва можѣха да го видимъ.

М. Ты не можешъ да видишъ оновѣ, което мѣсли въ главата ми: но когато ме глѣдашъ, цѣ виждашъ;

И. Виждамъ живото ти тѣло, каквото виждахъ ѿ Пѣтра на одратъ, когато бѣше оумрѣлъ.

М. Когато глѣдашъ мѣртво тѣло, ты знаешъ чѣ ѣ побѣгнало оновѣ, което мѣсли въ него: защото мѣртвото тѣло не може да глѣда, нитѣ да слѣша, нитѣ да подшва, нитѣ да ѡсѣща, нитѣ да шава, нитѣ може да прави нѣщо.

И. Войстина мамо: така ѿ когато видимъ живо тѣло, знамъ чѣ оновѣ нѣщо, което мѣсли, іѡще ѣ въ него, защото може да глѣда ѿ да слѣша, ѿ да подшва, ѿ да ѡсѣща, ѿ да шава, ѿ да прави много рѣкоты.

М. Добрѣ чѣдо моѣ: нѣ се разговарахъме много, ѿ ми се чини, чѣ си се оутрѣдилъ.

Вѣми свѣщъта, и иди да спишъ. Глѣдай да не сабѣдишъ Блѣнка.

РАЗГОВОРЪ Ѳ.

На зараньта Ивѣнчо стана много рано, и вѣстави малката си сестра да спи тоще, и катъ извика кѣчето Ифѣста, излезна да се порасхѣди малкѣ. Послѣ катъ се вѣрна, влезе въ книгохранилицата, и зѣ една книга и ачитѣше. Майка мѣ влезе, и той а поздравил, цѣлва и рѣка и и каза, че е ходилъ да се расхѣжда, а она мѣ рече, че е сторилъ добрѣ, защото расхѣжданѣто го прави силенъ и здравъ. Послѣ Ивѣнчо се помѣли на майка си да мѣ похоратѣва, за онова, което мѣсли внѣтре въ главата ни. Она стѣдна съ него близѣ до прозѣрецаѣтъ, и начинаха да се разговарѣтъ.

М. Ивѣнчо! за колъ рѣкота мѣслимъ сегѣ;

И. Вѣкъ мѣжешъ да знамъ мамѣ, ако ми не кѣжешъ; азъ не мѣжемъ да видимъ внѣтре въ главата ти, за да видимъ мѣслиѣте ти.

М. Замижй сегѣ, Ивѣнчо, и намѣсли мѣщю.

И. Добрѣ: азъ намѣслихъ.

М. Ако ми не кѣжешъ що мѣслишъ, азъ не мѣжемъ да го знамъ. Ако щѣшъ, ты мѣжешъ да держишъ тайно всичките си мѣсли.

И. Така и ты мѣжешъ, и всѣки дрѣгъ. Вѣд-

нощѣ Влѣнка хоратѣваше на сжнѣтъ си, и
 азъ ѿ дѣмште и познахъ шо сжнѣваше. Сжнѣ
 и мѣсль все ѣдно ли е;

М. Многѡ приличатъ, тѣ знаѣшъ, чѣ кога
 сжнѣвашъ, чини ти се чѣ си бѣденъ.

И. Коистина, мамо: можемъ да видимъ
 много работи, който ги не виждамъ, кога-
 то самъ бѣденъ: и можемъ да правимъ мно-
 го работы, който ги не правимъ кога то самъ
 бѣденъ.

М. Замижи и виждь, можешъ ли да сжнѣ-
 вашъ;

И. То не приличе совсѣмъ на сжнѣ: но
 почти приличе малкѡ, зашто, азъ сегѣ мѣ-
 слехъ, чѣ имамъ крыла, и фжркамъ.

М. Добрѣ: онова, коѣто мѣсли внѣтре въ
 главѣта ти, кога то си бѣденъ, това сѣшото
 мѣсли и кога то спишъ, и мѣслите на оно-
 гоѡа, който спи, наричатъ се сжнища.

И. Мамо! сжнѣвахъ веднощѣ, кога то вѣхъ
 бѣденъ.

М. Шо дѣмашъ; може ли да бѣде това;

И. Седѣхъ ѣдинъ дѣнь на одратѣ, и глѣ-
 дахъ огнатъ, и виждахъ сичките вжглища
 да горѣтъ. Бѣше тѣмнѡ въ одаѣта, и не-
 маше ни ѣдна свѣщъ. И азъ глѣдахъ на
 запалените вжглища: и най послѣ имаше
 ѣдинъ вжгленъ, който ми се видѣ. чѣ при-
 личеше многѡ на пѣтровото лице. Азъ се
 размѣслихъ за него, и представихъ си чѣ и-
 граахъме на топка задъ школата заедно: и
 това, мѣслехъ за много време. После доидѣ

ты въ одаата, и ми похоратѣва. и азъ се
 ѡбѣрнахъ. Но тогѣва ми се чинеше, че не
 знаахъ, гдѣ се намѣрѣвамъ. Бѣхъ воистина
 катѡ кога се собѣдимъ ѡ сжнѣ.

М. Мыслѣте ти тогѣва за Пѣтра, катѡ
 си бѣлъ толкъ спокоенъ и си глѣдалъ въ
 ѡгнатъ, наричатъ се размышлѣнїа.

Н. Вдинъ дѣнь, мамо. глѣдахъ ѡ мостатъ
 вода, катѡ течеше ѡ долъ. Вода та си
 ѡтичеше, и азъ непрестанно а глѣдахъ, и ѡ
 това мѣслехъ че плавахъ заедно со съ Пѣ-
 тра, и слазахме по рѣката на долъ, и нѣй
 послѣ че стигнахме до голѣмата скала, ко-
 то е подъ мостатъ. Изъ тогѣва се оупла-
 шихъ, и начинахъ да мѣслимъ, гдѣ се на-
 мѣрѣвамъ. И много се зарѣдвахъ, катѡ ра-
 змѣхъ че не самъ въ лодката.

М. Воистина, и тогѣва си размышлявалъ.

Н. Какѡво чѣдно нѣщо има внѣтре въ гла-
 вата ми! размышлява и представлява си
 многи работы. и когато самъ бѣденъ, не пре-
 става да мѣсли часъ за едно, а часъ за друго
 нѣщо.

М. Испытай се, и виждь, можешъ ли да не
 мыслишъ;

Н. Не можемъ мамо: но ты можешъ ли;

М. Не чѣдо: и азъ, ѡ когато кѣхъ малко
 моиче, все размышлявалъ.

Н. Но не всекоги.

М. Защо не;

Н. Защото много пжти спѣшъ: негли сж-

нѣваме кога̀то спѣме; "Изъ нѣкои но̀ши ни-
какъ не сжнѣвамъ.

М. Добру̀тѣ: но̀ азъ мно̀го самъ размышла-
ва̀ла, кога̀то самъ бѣла бѣдна.

И. Така̀ ѝ азъ, ма̀мо: чѣни ми се, чѐ не
щѐ мо̀жемъ да пречетѣмъ различны̀те ра̀боты
за коѝто размышла̀вамъ всѐкоги. "Я! кажи
ми, мо̀лимъ ти се, що̀ ѐ това чѣдно̀то нѣщо,
коѣ̀то ѐ внѣ̀тре въ̀ главата̀ ми, ѝ коѣ̀то раз-
мышла̀ва непреста̀ннъ. Ты̀ ми се ѡ̀бѣща,
чѐ щѐшь да ми го̀ ка̀жешъ.

М. "Изъ щѐ ти го̀ ка̀жемъ, ча̀до моѣ. По-
гледнѝ ме. Глѐдай, да не забора̀вишь ни-
коги това̀, коѣ̀то щѐ ти ка̀жемъ. Това̀ нѣ-
що, коѣ̀то размышла̀ва въ̀ тебѐ ѝ непреста̀н-
нъ мѣсли, то̀ ѐ—а̀дша та̀ ти.

И. "Я ма̀мо! ко̀лкъ се ра̀дѣвамъ, чѐ ѝмамъ
а̀дша ѝ азъ, ѝ ты̀, ѝ Влѐнка." Яко̀ да нѐма-
ме нѐ мо̀жехъме; да сѐ разговара̀ме ѐдинъ съ̀
дру̀ги, ѝ нѐ мо̀жехъме да сѐ ѡ̀бѣчѐме ѐдинъ
съ̀ дру̀ги. Но̀ тво̀ята а̀дша, ма̀мо, ѝ а̀дшата
Влѐнкина, прилича̀тъ ли на мо̀ята;

М. Добѣ̀чера, Иванчо̀, щѐ ти ка̀жемъ дру̀го
нѣщо̀ за а̀дшата. Но̀ сега̀ ѐ врѐме да̀ ѝдеме
да ѡ̀бѣ̀а̀дѣваме.

РАЗГОВОРЪ I.

Вечеръ̀та Иванчо̀ на̀дми на̀ майка̀ си, чѐ
мѣ сѐ вѝше ѡ̀бѣща̀ла да̀ мѣ ка̀же нѣщо̀ за
а̀дшата. Я̀ майка̀ мѣ речѐ чѐ щѐ да̀ мѣ ка̀же,

кагѡ си легне Ъленка. И рече на Иванча да сѣдне на столѣтъ си и да набчи единъ малокъ оурѡкъ. до гдѣ она приспи Ъленка. И Иванчо като добро момче, направи каквѡто рече майка мѡ. И она катѡ се вжриа, зѣ единъ столѣтъ, и сѣдна при него, и начала да сѣ разговѡра така:

М. Иванчо, можешъ ли ми каза, какво нѣщо ѣ душѡта;

Н. Душѡта ѣ едно нѣщо, коѣто размшлѡва внѣтре ми.

М. Тѡ имашъ Иванчо душѡ и тѣло, и азъ имамъ, и Ъленка има, и сичките человекѣци и дѣца иматъ души и тѣла.

Н. Иматъ ли души и най-малките дѣца;

М. Иматъ: но догдѣ не порастѡтъ, не можатъ да размшлѡватъ.

Н. Растѣ ли и душѡта, мамо;

М. Не растѣ като тѣлото. Но душѡта растѣ малко по малко текмѡ въ мѡслите и въ разсѣждѣнїѡта, за да набѡва и да знае много добры и полѣзны работѣ. На това можеме да речѣме че растѣ душѡта.

Н. Но не дѡваме на душѡта, нищо да пѣде за да растѣ, каквѡто пѣде тѣлото.

М. Нѣ: нѣе не можеме да храниме душѡта, какъто храниме малко дѣтѣ, когато ѣ гладно, но ѡучиме много работѣ, и това оучѣнїе ѣ хранѡта и.

Н. И азъ искамъ, мамо, да набчишъ душѡта ми много работѣ, за да порастѣ, и да сѣдне такава голѣма, какъто ѣ на оуйка Иванѡ.

М. Съ радостъ ще го направимъ, чадо, и се надѣемъ че и ты ще шъ да станешъ такъвъ добръ, като оуйка си Ивана. Но какъ ми, Иванчо, приличе ли душата ти на камичето, на трандафилатъ, и на часовникатъ;

И. Не, мамо. Тѣлото ми приличе на нѣхъ, защото има тѣжина, тѣкостъ, видъ, цвѣтъ, и части, каквото иматъ и камичето, трандафило, и часовнико.

М. Кѣлко нѣща можешъ да видишъ, Иванчо;

И. Язъ не можемъ ти каза, кѣлко нѣща виждамъ, но чиними се, че можемъ да видимъ сичките нѣща на свѣтатъ.

М. Душата ми можешъ ли да видишъ, Иванчо;

И. Не можемъ, нито ты можешъ да видишъ моата. Не е възможно да видимъ язъ душата си, но познавамъ сама че мисли.

М. Кога глѣдашъ нѣкои нѣща, какъ ги видишъ;

И. Глѣдамъ ги, каквото що показватъ: виждамъ ги ако са валчевасты, или четурѣгѣлы, долги, или кжы, голѣмы, или малки, червѣны, или кѣлы, зелѣны, или жлты.

М. Видатъ имъ прочее и цвѣтатъ видишъ.

И. Войстина мамо, виждамъ и кѣлко са далѣчь ѿ мене.

М. Можешъ да чѣешъ многи и различни работы, да изважатъ различни гласѣ.

И. Войстина, мамо, можемъ да чѣемъ клѣпалото, кога клѣпе за цѣрква, и кавалатъ,

когато свиря оуйка Иванъ, и кокѣшкинѣ и паткитѣ, когато кречатъ, и кравата, когато мѣче, и овцѣте когато блѣатъ, и Влѣнка, когато плаче. Я! колко работи можемъ да чѣмъ.

М. Но дѣшата ми можешъ ли да чѣнешъ, Иванчо;

И. Можемъ да те чѣмъ, когато хората вашъ.

М. Язъ напредъ размышлявамъ що ще да ти речемъ, и послѣ съ азъкатъ си говоримъ, а ты чѣнешъ гласатъ на говоренѣто ми, а не на мыслѣта ми. Тѣри часѣвникатъ на оухоти си: чѣнешъ ли нѣщо;

И. Чѣмъ чѣ чѣка, цжкъ, цжкъ, цжкъ.

М. Тѣри си сега оухото при главата ми: азъ ще да помыслимъ нѣщо: испытай се и виждъ, можешъ ли ми чѣ мыслѣта.

И. Не, мамо, нищо се не чѣ.

М. Дѣшата ми не издава гласъ, когато мысли, и затова не можешъ да а чѣнешъ: можешъ самъ да чѣнешъ гласатъ ми, когато ти казѣвамъ онова, което мыслимъ.

И. Това е много чѣдно, мамо. Дѣшата трѣба да е много различна ѿ сичко, колкото глѣдамъ, или слѣшамъ.

М. Воистина: но можешъ ли да вкѣсишъ, или да подѣшишъ, или да пофанешъ дѣшата ми;

И. Не, мамо: азъ не можемъ нито да вкѣсимъ, нито да подѣшимъ, нито да пофанемъ нѣкомъ дѣшата, но нито моата.

М. Не можешъ да ми кажешъ дѣшата ти влаачеваста ли ѣ, или четърѣдголна, или долга, или кжса, или червена, или бѣла, или черна, или зелѣна, или жлата : нитò можешъ да речешъ, чѣ има цвѣтъ, или видъ, или чѣ има гласъ, като звонѣцо, или като кавало, или като дрѣго нѣщо. Така пакъ не можешъ да речешъ чѣ дѣшата ти има вкѣсъ, като дрѣго нѣщо, или чѣ има миризма: нитò чѣ ѣ пгка, или мѣгка, нитò чѣ може да сѣ фаца, какъто се фаца дрѣго нѣщо.

И. Какъ се наричатъ, мамо сичките нѣща, които се виждатъ, слѣшатъ, гдѣатъ, мирисатъ, и фацатъ;

М. Наричатъ се веществò, или вещѣственны.

И. Когà ѣ така, тѣлото ми ѣ вещѣственно.

М. Воистина: но дѣшата ти не ѣ вещѣствена.

И. Язъ познавамъ, мамо чѣ дѣшата ти ѣ невещѣствена, защото не можемъ нитò да ѣ видимъ, нитò да ѣ чѣемъ, нитò да ѣ вкѣсимъ, нитò да ѣ подѣшимъ, нитò да ѣ попипамъ.

М. Воистина дѣшитѣ на сичките человекѣцы са невещѣствены. Помни, чадо моѣ, чѣ имашъ єдно тѣло, и єдна дѣша: и защò тѣлото можешъ да видишъ, да чѣешъ, да вкѣсишъ, да подѣшишъ, и да попипашъ: защото приличе на камичето, на трандафилатъ, и на часòвникатъ. Но дѣшата ти нѣма видъ, нитò цвѣтъ, нитò гласъ, нитò вкѣсъ, нитò мирима, нитò пгкость: си-

рѣчь не ѣ вещьствена, но невещьствена, или,
(коѣто ѣ все ѣдно), нариче се дѣхъ. Камичето,
грандафило, и часѡвнико нематъ та-
ковъ дѣхъ. Но чини ми чѣ дрѣмешъ. Легни
си вѣче. и оутрѣ пакъ иреме се разговѡри за
дѣшата.

РАЗГОВОРЪ ЯІ.

На дрѣгѣатъ дѣнь Иванчо стана' многѡ
ранѡ предѣ да и изгрѣе сжанцеѣго, и катѡ и з-
лачаше, срѣшна' майка си. Вла' Иванчо,
рече мѣ она' да идеме вѣ градината да се
порасхѡдиме, и, ѣко ѡбѡчешъ, да се пораз-
говориме тоше за дѣшата. Ѣндѡха вѣ гра-
дината, и катѡ се расхѡждаха, разговѡраха
се така:

И. Чини ми се, мѡмо, чѣ и кѣчетѡ ифѣстѡ
нѣкоги мѡсли.

М. Ѣ гдѣ знаешъ;

И. Виждамъ многѡ пѣти чѣ стои, и ви-
днсе чѣ мѡсли шо да прави, и послѣ покѣва,
и катѡ чѣ ѡхсѣда да донесе нѣщо, за коѣто
бѣше намѡслилъ.

М. Воистина: и когѡто мѣ речешъ да иде
да ти донесе топката, знаешъ чѣ ще да ти
ѡ донесе.

И. Чѣхъ, чѣ казѡваха за ѣдно кѣче, чѣ вы-
ло набчено да носи ѣдно кошниче вѣ оуста-
та си. и да хѡди на пазѡратъ да зѣма мѣсо,
и да го донѡси цѣло вѣ кѣцѡта. Това' пра-
веше чѣстѡ, и господарѡ мѣ даваше парѡ и

Ѣдна хартіа, въ коѣто пишеше, каквѣ мѣсо да мѣ дадатъ. Ищеше ми се, мѡжеше ѿ нашъ Ифѣстъ да прави така!

М. Доврѣ: ѿ мене се чѣни, чѣ ѿ кѡчетата размшлѣватъ, какъто ѿ дрѡгите живѡтны. Но ѡнова нѣщо, коѣто размшлѣва въ нѣхъ, тѡ мнѡгѡ се различава ѿ ѡнова, коѣто размшлѣва въ насъ. Ифѣстовата дѡша не приличе на нашата.

И. Но неговото тѣло мнѡгѡ приличе на нашето.

М. Воистина приличе. Тѡй ѿма ѿ дѡшевлѣнно ѣстество, каквѡто ѿ машъ ѿ тѣ. Тѡй растѣ, каквѡто растѣшъ ѿ тѣ. Тѡй глѣдѣ, ѿ пѣе, ѿ спи, ѿ хѣди, ѿ настѣнѣва ѿ се стоплѣва, ѿ гладнѣва ѿ ѡжеднѣва, разболѣва се ѿ ѡздрѣва, радѣва се, ѿ скорби: ѿ на сѣчкото това приличешъ ѿ тѣ на него: ѿ тѡй щѣ да оумре, каквѡто щѣшъ да оумрешъ ѿ тѣ. Тѣлото мѣ щѣ да стѣне на прѡхъ, какъто ѿ твоеето щѣ да стѣне. Но катѡ смѣслишъ за дѡшата си, кѡлко се различавашъ тѣ ѿ Ифѣста!

И. Воистина, мамо. "Изъ мнѡгѡ се различавамъ ѿ ѿ конѣте, ѿ ѿ крѡвѣте, ѿ ѿ овцѣ те, ѿ ѿ птицѣ те, ѿ ѿ рѣбѣте.

М. И ѿ сѣчките се живѡтны различавашъ, кѣлкото са на землѣта, смѡ ѿ челѡвѣцѣте, зашѡто нѣхнѣте дѡшѣ приличатъ на твоѣта, ѿ се наричатъ челѡвѣчески дѡшѣ.

И. Но тѣлѣта челѡвѣчески, наричатъ ли се челѡвѣчески тѣлѣ;

М. Наричатъ се, чѣдо мое.

Н. "Имамъ ли и азъ мамо, человѣческа душа, и человѣческо тѣло;

М. "Имашъ. Но ЕДИНЪ нѣщо те прави да различавашъ многѣ ѿ душата ИФЕСТОВА.

Н. Коѣ ѣ то, мамо;

М. Ты знаѣшъ коѣ ѣ праведното, и коѣ ѣ неправедното, но ОНЪ не знаѣ нищо ѿ това. Ты си благодаренъ и се радвашъ, когато знаѣшъ, че си добро момче, и скорѣишъ, и негодвашъ когато мислишъ че си лошо. Но ИФЕСТЪ не познава, и не ѡсѣща таково нѣщо. Ты можешъ да хоратдвашъ, но ОНЪ не може. Ты можешъ да се надчишъ да читѣшъ, и да пишешъ, и да брѡишъ, но ОНЪ не може. Ты колкото растѣшъ, щѣшъ да оуспѣешъ, и щѣшъ да се надчишъ да читѣшъ сичките книги, колкото са въ книгохранилицата ми, и да се занимавашъ въ иѣкое дѣло, каквото оуйкати ИВАНЪ. Но ИФЕСТЪ не може никогда да направи това: и щѣ да ѡстане за всегда прѡсто кѡче, и въ сичкиятъ си живѡтъ неѣчено.

Н. ИФЕСТЪ не може ли да плаче, или да се смѣе;

М. Не може, чадо моѣ: неговите чувствованіята многѣ са различни ѿ твоите. Ты се радвашъ когато глѣдашъ новы живописи или когато читѣшъ новы книги, или глѣдашъ новы работы, или когато добывашъ новы разсѣждѣніа, и оучишъ новы оученіа, или размышлявашъ що ще правишъ, кога порастѣшъ. Но ИФЕСТЪ се не радва на такива работы. Надѣемъ се, че щѣ бѣдешъ многѣ

Също съблѡго, IV

Благополѣченъ, ако си добро и разумно момче, ако будешъ благодѣтеленъ на Вѣнка, и на другите чловѣци и потрудишъ се колкото можешъ да имъ направшъ добро, и ги възблагодаришъ. Но Ифѣста не може да има нито такива чвствованїа, нито такива разсудѣнїа.

Н. Сега разумѣвамъ, іоще по добръ колко различавамъ ѿ Ифѣста.

М. Воистина. Яко бѣхъ имала време, можехъ да ти кажемъ много други работы, по който различавашъ ѿ кѣтенцето ти. Но колкото ти казахъ чиними се че са доволны да те научатъ, че снова което размышлава въ Ифѣста много е различно ѿ твоата душа.

Н. Я има ли Ифѣста душа, или нема;

М. Яко и има душа, но не приличе на чловѣческата душа: она е такава каквѣта иматъ четуриножныте животны, птицыте, и рѣбыте, и чини ми се че она не треба да се нариче душа.

Н. Я какъ треба да се нариче;

М. Не знамъ, чадо, какъ треба да се нариче воистина. Внѣтре въ животны те има едно нѣщо, което мисли, но нема име.

Н. Мѣмо веднѣшъ ми разказваше оуйка Иванъ много работы за слонатъ, и дѣмаше че слоновете познаватъ по много работы ѿ другите животны.

М. Видисе че познаватъ помного.

Н. Яко да бѣхме имали едно малко слонче, и ако да щеше да го оучишъ секи дѣнь,

МОЖЕШЕ ЛИ ДА СЕ НАУЧИ ТОЛКО КОЛКОТО ЗНАЕ ЧЕЛОВѢКЪ;

М. Не може, чадо, ако бы се тръгнала и петдесетъ години да го оучимъ, пакъ не можеше да се научи толко, колкото знае сега Бленка. Дѣтето ако се оучи добръ ѿ малко, то повседневнѣше ще расте въ мудростѣта, и катѣ стане мъжъ, ще да знае повече ѿ колкото знаатъ сичките слонове, и сичките добытоци, колкото са на свѣтатъ.

И. Колко може да научи человекъ, мамо;

М. Не можемъ да кажемъ ти колко. Дѣшата ти може да се научи много, и да придобѣва мудростъ, до гдѣто си живъ. Ты мислишь защо азъ знамъ много, но има нѣкои человекѣ, които знаатъ сто пѣти повече ѿ мене.

И. Желаяхъ да знаехъ азъ толко, колкото знаешъ ты! Сега разбѣхъ колко треба да се радвамъ, защото различавамъ толкѣ ѿ добытоците, че имамъ душа, която може да прави толки многи и чѣдны работы. Ако приличехъ на Ифеста, щехъ да скоркимъ многѣ. Но азъ имамъ душа, и се надѣвамъ да станемъ мъдръ и добръ человекъ.

М. И азъ се така надѣвамъ, (рече 1. Анна; и послѣ излезеа изъ градината, и ѿидоха въ къща).

РАЗГОВОРЪ VI.

Вечерта 1. Анна стана пакъ близу при

тѣрпѣзата, и рече на Иванча да сѣдне и той
при нея. Влѣнка бѣше си лѣгнала малку по
напрѣдъ. Я Иванчо се раддваше много, че
ще да се разговори съ майка си за душата
си. Майка мѣ катѡ го гдѣдаше много ми-
ренъ и внимателенъ, раддвашесе, и начна да
го пѣта така:

М. Иванчо, можешъ ли ми каза' що ѣ ве-
щество;

И. Вещество ѣ тѣко нѣщо, коѣто можемъ
да видимъ, да чѣемъ, да вѣдѣсимъ, да подѣ-
шимъ, и да пофанемъ.

М. Я що ѣ духъ;

И. Духъ се нариче онова' нѣщо, коѣто ми-
сли внѣтре въ мене, и чѣствѣва, и познава
що ѣ добро. и що ѣ зло. "Онъ нема видъ,
нитѡ цвѣтъ, нитѡ гласъ, нитѣ миризма' ни-
тѡ мѣккость, нитѡ магкость. Ты ми рече,
че тѡ ѣ душага.

М. Помнишъ ли, Иванчо, що се разгова-
рахме ѡ завчера за Пѣтра;

И. Помнимъ, мамо.

М. Ты знаешъ, че тѣрнѣха тѣлото мѣ въ
носило, и го занесоха въ гробницата, и тамъ
го положиха въ гробатъ, и го покрѣха съ
пѣрстѣ.

И. Войстина, мамо. Язы ѡидѡхъ ѣдинъ
пѣтъ да видимъ гробатъ мѣ: зашто чѣстѡ
ѡбѣщѣвамъ да ходимъ тамъ, и да раз-
мышлавамъ за него, и нѣкой пѣтъ дохож-
да ми да плачемъ. Требѣта ѣ покрѣла сегѣ
сичкѣатъ мѣ гробъ, а на краѣтъ мѣ има ѣ

ДѢНЪ КЪМНѢ, И ПИШЕ НА НЕГО, ВЪ КОЯ ГОДИНА Ё ОУМРЕЛЪ.

М. Като оумре Пётръ, тѣлото мѣ погрѣбоха въ землѣта, но дѣшѣта мѣ се не погрѣбе. И твоето тѣло катѣ оумрешъ ще да погрѣбѣтъ въ землѣта, но дѣшѣта ти нѣма да погрѣбѣтъ никогда.

И. Дѣшѣта ми ще ли да ё жива, катѣ оумре тѣлото ми;

М. Дѣшѣта ти нещѣ да оумре никогѣ, сѣмо тѣлото ти ще да оумре, и ще да тѣо положѣтъ въ грѣбѣтъ и ще да стѣне прахъ: дѣшѣта ти овѣче нещѣ да оумре никогѣ но ще да живѣе вѣчно.

И ЯЗЪ НЕ РАЗУМѢВАМЪ, МАМО.

М. Погледни тѣка, Ивѣнчо. Ще да напишемъ на тѣа тѣблица тѣлкова знѣкове, колкото дѣни има годѣната. Виждѣ написѣхъ знѣковѣте, ёла ги прѣчити.

И. Прѣчѣтохъ ги: сѣчките са триста и шѣстдѣсетъ и пѣтъ.

М. Такѣ: триста и шѣстдѣсетъ и пѣтъ дѣни прѣватъ ёдѣна годѣна. Яко щѣхъ да напишемъ тѣщѣ тѣлкова знѣкове, щѣха да сторѣтъ сѣчките двѣ годѣны. Но ако рѣчѣмъ да напишемъ на сѣчката тѣблица знѣкове, колко годѣни, мѣслишъ че ще да стѣнатъ:

И. Не знамъ мамо, може да стѣнатъ дѣсетъ годѣны.

М. Добрѣ, и мѣне се чѣни до дѣсетъ. Рѣчи сегѣ, че ще да напишѣмъ дѣсетъ тѣблицы съ

ТАКИВА ЗНАКОВЕ, КОЛКО ГОДИНЫ МОЖАТЪ ДА СТАНАТЪ;

И. ОТО ГОДИНЫ: ЗАШОТО ДЕСЕТЪ ПЯТИ ПО ДЕСЕТЪ ПРАВЯТЪ СТО.

М. Речи че ОДАТА Е ПЯНА СЪ ТАКИВЪ ТАБЛИЦЪ, И СЕКА ТАБЛИЦА Е ПЯНА СЪ ТАКИВЪ ЗНАКОВЕ, И СЕКИ ЗНАКЪ ДА ПРАВИ ЕДНА ГОДИНА, КОЛКО ГОДИНЫ ЩЕ ДА СТОРАТЪ СИЧКИТЕ ЗНАКОВЕ;

И. Я! МАМО, ТОВА НИКОЙ НЕ МОЖЕ ДА ПРЕЧЕТЕ.

М. Речи че СИЧКИТЕ ОДАИ, КОЛКОТО СА ОУ ДОМА, ЩЕХА ДА СА ПОЛНЫ СЪ ТАБЛИЦЪ НАПИСАНЫ СОСЪ ЗНАКОВЕ, И ВЪ ТОВА СЕЛО ЩЕХА ДА СА ПЯНЫ СИЧКИТЕ КЪЩИ СОСЪ НИХЪ. ПОСЛЕ РЕЧИ ЧЕ ЩЕ ДА ГИ ЗАНЕСЕШЪ НА ПОЛЕТО, И ЩЕ ДА ТЪРИШЪ СИЧКИ ТЕ ЕДНА ВЪРХЪ ДРЪГА, КОЛКО ГОДИНЫ ЩЕХА ДА СТАНАТЪ;

И. Я! МАМО, ТОВА НИКОЙ НЕ МОЖЕ КАЗА, И ТЪ НЕ МОЖЕШЪ ГИ ПРЕЧЕ ВЪ СИЧКИАТЪ СИ ЖИВОТЪ.

М. ДОВРЪ ИВАНЧО: ДЪШАТА ТИ ЩЕ ДА ЖИВЪЕ ТОЛКОВА ГОДИНЫ, КОЛКОТО СТОРВАТЪ СИЧКИТЕ ЗНАКОВЕ. ШОТО СА ВЪ ГОРЕ НА ТАБЛИЦЪТЕ.

И. Но после ще ли да оумре ДЪШАТА МИ;

М. Не, ИВАНЧО, НЕ ЩЕ ДА ОУМРЕ, ОНА ЩЕ ДА ЖИВЪЕ ТОЩЕ ТОЛКОВА ГОДИНЫ КОЛКОТО СА ЗНАКОВЕТЕ НА ТАБЛИЦЪТЕ, И ТОГІВА ПАКЪ НЕ ЩЕ ДА ОУМРЕ, НО ЩЕ ДА ЖИВЪЕ ТОЩЕ ТОЛКОВА ГОДИНЫ КОЛКОТО СТОРВАТЪ СИЧКИТЕ ТІА ЗНАКОВЕ НАПИСАНЫ НА СТО КЪПОВЕ ТАКИВА ТАБЛИЦЪ ВЪ ГОРЕ НА ДРЪГИ ХІЛАДА ТАКИВА КЪПОВЕ, И ПРО-

ето да речемъ, колкото можешъ да си представишъ въ земята до небото единъ копъ въ горе на други, и пакъ нито тогива ще да оумре душата ти, но ще да живѣе тоще. Душата ти ще да живѣе вѣчно, и никоги не ще да оумре.—никоги.

Н. Я! мамо, колко време ще да живѣе душата ми! не можемъ да представимъ на оуматъ си колко години! Но гдѣ ще да живѣе; Гдѣ въхожда душата, когато оумре тѣлото; Кой ще да се старае за душата ми; Що ще да чини; Ще ли да може пакъ да мисли; Ще ли да идатъ сичките наши души на едно мѣсто; сирѣчь, и моата, и твоата, и блѣнкината пощо оумреме. Знаешъ ли това; Ако знаешъ, молимъ ти се, кажи ми го, защото много желаемъ да се научимъ за тѣ работы.

М. Немаме сега време, Иванчо, Олѣдъ малко време ще да ти кажемъ и за това. Ти имашъ много работы да се научишъ за душата си и за мѣстото, гдѣто ще да иде, пощо оумре тѣлото ти и се погребе: и що треба да правишъ за да е радостна душата ти секоги. Помни, защо душата ти не ще да оумре никоги, но ще да живѣе во вѣчните вѣкове. Иванчо по това послѣ легна, но не запа за много време, защото размисляваше заради душата си и недоумѣваше се, гдѣ ще да иде, когато оумре тѣлото му и се погребе. *р*

Любѣзны мой дѣца!

Совершихъ сега, колкото мислехъ да ви кажемъ за 1. Анна, и за Иванча. Надѣемъ се да сте раздѣлили совершеннѣ сичкото, и ще да го помните. И щете да се ползвате многѣ тѣа книжка, ако ѿ прочитатечастѣ. И ако нѣщо не раздѣвате, да питате нѣкого, който знае, за да ви го истолкува.

Виждате, колко желаше малкѣо Иванчо да го научи майка мѣ, какъ може да придобие полѣзна мѣдростъ. Трѣба да се радвате, любѣзны мой дѣца, когато родителите ви, или по голѣмите ви братѣа, или оучителите ви благоизволятъ да ви подчаватъ за добри и полѣзны работѣ, и да ви помагатъ за да раздѣвате, което ѣ полѣзно и нѣждано да знаете. Облѣшайте ги съ вниманіе, впечатлавайте добротѣ аз оуматъ си основа, което ви подчаватъ, и благодарете за добрината имѣ.

Трѣба секоги да се трудите да придобивате нѣкоя полза ѿ книгите, които прочитате. Но можете ли придови нѣкоя полза и ѿ тѣа книжка; Трѣба да помните секоги, че душата ви ще да ѣ жива, когато тѣлото ви оумре и ще да живѣе вѣчно. Размислете за това, и попитайте родителите си, да ви кажатъ повече за душата ви, и що трѣба да правите за да живѣе благополѣчно душата ви, какѣ тѣлото ви оумре. Здравствуйте,

Ф. П.

Handwritten text at the top left corner, possibly a date or page number, including the number '12'.

